december2020

Skavtič

Delaj tako, da bo tvoja dejanja in misli vodila Ljubezen.

Stran 5

Za mlada srca **Predlogi za branje** 22
Skavt praktik **Usnjena torbica za pas** 26
Na prepihu **Narava naša učiteljica** 39

1 Naša (Freisinška) četica koraka, prihodi, Reteče, Škofja Loka 1, **foto: Luka Koplan**

2 Mešanica občutkov pred prehodi v nove veje, začetek skavtskega leta, Breznica, Breznica 1, **foto: Rok Lužnik**

3 Bobri se spoznavajo, prihodi, Reteče, Škofja Loka 1, **foto: Luka Koplan**

4 Kam pa vidva greta? Venta zun jest kosilo ko prava skavta!, korona jesenovanje IV, Slovenj Gradec, Koroška 1, **foto: Zala Špoljar Slivnik**

5 Pesem ob večernem ognju, korona jesenovanje IV, Dravograd, Koroška 1, **foto: družina Jeseničnik**

6 Da spodej se ne zadavim, hitro se nad meglo spravim!, Grmada, Ljubljana 2, **foto: Marko Rus**

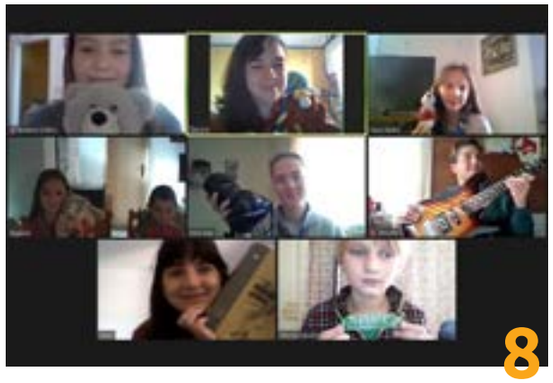

7 Nevihta na Marsu, IV tabor, Podbukovje, Novo mesto 1, **foto: Klara Hrovat**

8 Kaj volčič nardi, ko zjutraj se zbudi?, VV srečanje, Sežana 1, **foto: Želva U**

9 Poglej, poglej, dobili smo novo stegovodjo, pa še steg praznuje 20. obletnico!, začetek skavtskega leta, **foto: Lucija Vovk**

Fotografije iz vaših skavtskih dogodkov nam lahko pošljete na skavtic@skavt.net!

vsebina

Voščilo **4**

V vetru **6**
Koledar, LMB, Načelnica in načelnik

Za mlada srca **14**
LMB pri študenski maši Ponosne na rdečo,Predlogi za branje, WTD 2021

Skavt praktik **25**
Preprosti okraski, Usnjena torbica za na pas

Ob ognju **30**
Tradicionalna latinska maša, Kateheza

Naša kolonija **34**
Bober Štef

Tam v džungli **36**
Mavgli v novi džungli

Na prepihu **39**
Narava naša učiteljica, Mamutov steg, Skavt kako si?, Skavti na daljavo

Oddih **49**
Skavt Peter

Glavna urednica: **Elektra Korošec**
Urednik fotografij: **Rok Lužnik**
Redaktorica: **Zala Dimc**
Lektorice: **Tinkara Požar, Marjeta Zgonc, Veronika Pucelj**

Oblikovanje in prelom: **Aljaž Munda**
Tisk: **Tiskarna Povše**
E-pošta: **skavtic@skavt.net**

Naslovnica: Bodi pripravljen!, IV tabor, Podbukovje, Novo mesto 1, **foto: Klara Hrovat**

Tiskovino Skavtič izdaja:

Združenje slovenskih katoliških skavtov in skavtinj,
Ulica Janeza Pavla II., 1000 Ljubljana,
tel.: 01 433 21 30, 031 210 944

Sofinancira: Ministrastvo za izobraževanje, znanost in šport - Urad RS za mladino.

Naklada: 3600 izvodov Cena: 2€
Letna naročnina: 10€ Letnik: 26/5

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE, ZNANOST IN ŠPORT
URAD REPUBLIKE SLOVENIJE ZA MLADINO

Blagoslovljen Božič

Drage skavtinje, dragi skavti,

Ob rojstvu Odrešenika vam želim, da betlehemska lučka v vaših srcih nikoli ne ugasne. Naj vam ob sončnih dnevih iskri oči in njena toplota greje tudi vaše bližnje. V temnih in nevihtnih dneh pa naj vam bo vir luči in tolažbe, opomin, da nekje sonce že vzhaja.

Želim vam, da vaši pohodni čevlji ne ostanejo pozabljeni v omari. Kljub novi realnosti naj bodo klic k dogodivščinam in vabilo na pot, ki se nadaljuje. Naj te ne zavede občutek, da si na oddihu ali pa v varnem zavetju planinske koče.

Delaj tako, da bo tvoja dejanja in misli vodila Ljubezen. Ljubezen, mišljena kot dobrohotnost duha, ko opravljaš dobra dela, ko si dobrotljiv in sočuten in ko pokažeš svojo hvaležnost in prijaznost – torej dobro voljo. In dobra volja je Božja volja (Bi-Pi).

Naj vas prežame duh miru in ljubezni in naj luč, ki bo zasvetila ob rojstvu Novorojenega, postane vaš kompas v letu 2021.

Naj vaš jez ostane zares trden, lov dober, bodite v vsakem trenutku vedno pripravljeni – na karkoli in želim vam resnično srečno pot na vseh vaših poteh v letu 2021,

Elektra Korošec,
glavna urednica revije Skavtič

Ustvarjam SVOJE LETO

Se ti zdi letošnji skavtski koledar drugačen? Mogoče nekam prazen in pust? Ne skrbi. Nismo pozabili na barve! Koledar je z namenom tak. Spominja na leto, ki je pred vrati. Še nepopisano, neobarvano in neoblikovano. Polno priložnosti, da ga vsak od nas zaznamuje na svoj način. Ta šop papirja je sopotnik, ki te vabi, da ga vzameš s sabo in vanj prezrcališ svoje dneve.

Piše: trop za koledar 2021

Verjetno si že prelistal skozi mesece in opazil, da te tekom letošnjega leta pričakujejo različne naloge. Od takšnih, ki te bodo spodbujale k miganju, do drugih, ki te bodo vabile, da nabereš čim več različnih rastlin, ali da se poglobiš vase … Pri tem te bosta spremljala Aljaž in Živa. Dva skavta, ki sta tako kot ti in jaz polna vragolij in navdušenosti nad življenjem. Vsak mesec ti bosta predstavila posamezno nalogo, na tebi pa je nato samo ENO: poskrbi, da koledar ne bo ostal prazen. Na kakšen način? To v celoti prepuščamo tebi. Ustvarjaj, uči se novega in doživljaj, nato pa striži, mečkaj, lepi, riši, piši ... v koledar. Naj bo tvoj – po tvoje kaotičen, po tvoje barven, po tvoje poln. Zapolni ga s svojimi stopinjami (nič zato, če bodo tvoji čevlji pri tem blatni).

Med te črno bele strani ujemi svoje spomine, na katere boš čez mnogo let naletel in te bodo vrnili v leto 2021. Pomisli kako nora je misel na to, da se bodo po 5000 domovih ti, zaenkrat pusti koledarji, spremenili v 5000 različni zgodb. Upamo, da se nam na tej odpravi pridružiš tudi ti. ***Skupaj ustvarjajmo leto 2021!***

Vabimo te tudi, da svojega ustvarjanja ne zadržiš samo zase. Fotografiraj svoje kreacije in nam jih pošlji, ali pa jih objavi na Facebook ali Instagram. Pri tem uporabi te lojtrice (#ustvarjamsvojeleto #SkavtskiKoledar2021), in tole afno (@skavti_slovenija), da bodo tvoje slike našle pot do nas. Vsak mesec te bosta k ustvarjanju spodbujala tudi Aljaž in Živa.

»Držite varnostno razdaljo! Odpovejte se objemom in poljubljanju! Prepovedano je rokovanje in dotikanje, saj se tako virus hitreje prenaša. Obvezna uporaba mask v zaprtih javnih prostorih in na odprtih javnih krajih. Prepovedano zbiranje in druženje! ...« Vse to so opozorila in navodila, ki jih vsi poslušamo že vsaj od marca. Epidemija koronavirusa je vsekakor pomembno vplivala na naš vsakdan in nam odvzela nekatere stvari, za katere smo vsi mislili, da so samoumevne. Verjetno si nihče ni predstavljal, da bo kdaj nekaj tako osnovnega, kot je objem prijatelja ali dedka in babice, tako težko dosegljivo.

Pristali smo torej na oddaljenost in samoto, se skrili za maske in se v strahu pred okužbo zaprli v svoje varno okolje. Na trenutke se zdi, da smo se s tem strahom nalezli tudi strahu pred ljudmi in se prehitro sprijaznili z dejstvom, da trenutno pač niso časi za izkazovanje ljubezni in bližine. A prinašati ljudem bližino ima v teh mrzlih časih še toliko večjo težo. Občutki osamljenosti, tesnobe in pozabljenosti namreč v dneh, kot jih doživljamo trenutno, še hitreje privrejo na plan, zato se je potrebno zdaj za ljubezen pravzaprav celo bolj potruditi kot običajno. Vsako majhno in drobceno dejanje, vsaka dobra misel, ki prinaša bližino, dobroto in upanje, je danes vredna veliko več in veliko močneje sveti. Vsaka drobna lučka je pomembna, le znati jo moramo videti, sprejeti in ponuditi dalje.

Mogoče ljubezni v teh časih res ne moremo pokazati z objemi, poljubi in stiskom rok, a to še ne pomeni, da drugih načinov ni in da lahko na vse skupaj kar pozabimo.
Današnji časi od nas pač zahtevajo nekoliko več iznajdljivosti in nas spodbujajo, da poiščemo nove poti in mogoče celo še bolj pristne in iskrene načine, da ljudem pokažemo, da mislimo nanje in nam je zanje mar. Ljubezen je namreč vedno tam in bo vedno našla pot, na nas pa je, da se odločimo, ali ji bomo pri tem pomagali ali ne. Bodimo tokrat mi ta plamen miru in prižigajmo bližino.

Trop LMB

Načelnica

Tjaša Sušin

skavtsko

Nepogrešljiva svižčevka.

Stavek, ki me

Pravijo, da preveč za v en stavek. :) Menda multipraktik ali pa adapter za polnjenje baterij.

Ko sem bil majhen, sem si želel biti

Aranžerka, frizerka, notranja arhitekta, policistka, učiteljica športa, biologinja, forenzik … sedaj sem mag. ekologije in biodiverzitete, zaposlena pa na Zavodu za letovanje in rekreacijo otrok. Zakaj? Skrivnostna so pota Gospodova. Enkrat bom morda stopila na pot forenzike.

(dokončaj stavek)

Skavti smo druščina prijateljev, ki je vedno za akcijo, vedno pripravljena, usmerjena v rešitve in v vsaki stvari najde 5 % dobrega. Skratka … nekaj najboljšega, kar se ti lahko zgodi na poti odraščanja.

Moja

Nepresahljiv vir energije (mogoče ima to kaj s tem, da prihajam iz Krškega ;))

(dokončaj stavek)

drobne čudeže.

Moj najljubši

Kar vsak – prazniki so pomembni, praznovanje še toliko bolj.

Načelnik

Nejc Kumbus

ime

Delavni grizgli

najbolje opiše:

Rad imam skavte. :P

po poklicu x, sedaj pa sem x/y in zakaj:

Ko sem bil majhen, sem govoril, da bom vozil bager. In da bom astronavt, da bom lahko z raketo obiskoval vse, ki jih imam rad in bodo odšli v nebesa. Sedaj se trudim lepšati svet trženja in produkcije multimedijskih vsebin (predvsem v digitalnem okolju).

Skavti smo …

Skavti smo bratje in sestre, ki razmišljamo s svojo glavo in imamo radi naravo. Skupnost, ki vedno najde pot do otrok in mladih in naredi vse, kar je v njeni moči, da skupaj raste, napreduje in se smeji.

super-moč je:

Nasmeh in vera

Resnično verjamem v …

... da lahko skupaj svet pustimo za spoznanje boljši, kot smo ga prejeli.

praznik in zakaj:

Božič. V jaslicah se učim ponižnosti, ko smo skupaj pa najdem del sebe, ki se je čez leto skoraj izgubil.

Moje sporočilo slovenskim skavtinjam in skavtom:

Dragi bratje skavti in sestre skavtinje,

v teh časih ostanite vedno pripravljeni, izkoristite dneve za gibanje v naravi, širite optimizem in dobro voljo med svoje najbližje, nadenite si skavtsko rutico in navdušeni obiščite srečanja, pokličite prijatelje in naj vaše delovne naloge ne bodo breme, ampak priložnost, da postajate še boljši.

Smo v časih, ko je vse drugače, a časih, ko je to, da smo skavti, še posebej dragocено. Ta čas, ko čakamo na trenutek, ko se bomo spet lahko drug ob drugem zapodili dogodivščinam naproti, izkoristite za to, da svojega Skavtskega duha hranite z drobnimi dejanji ljubezni do sebe, bližnjega, narave, Boga in domovine.

Jaz, ti, on … mi vsi smo tukaj, da bi pustil svet za spoznanje boljši in lepši!

Kako ste? :) Tudi skavti smo samo ljudje in nič ni narobe, če nam je v teh časih kdaj težko. To je normalno in zato nismo nič slabši skavti. Vendar nas povezuje več kot to, da se srečujemo na »online srečanjih«, beremo Skavtiča in nosimo rutko. Povezuje nas obljuba – že najmlajši bobri med nami ste obljubili, da boste pomagali skrbeti za naš svet. Najprej poskrbimo za svoj svet – če nas kaj teži, se pogovorimo s starši, voditelji, vodniki ali prijatelji, med poukom sedimo vzravnano, se gibljemo na svežem zraku, če je to mogoče ... Potem pa za svet okoli nas – pospravimo mizo, pokličemo babico in dedka, zmolimo skavtsko molitev, skupaj s starši vprašamo staro sosedo, če ji lahko kaj prinesemo iz trgovine ... In tako bo svet okrog nas zaradi naše obljube in zakonov lep kljub virusu, čas do dne, ko se bomo lahko videli v živo, pa bo minil hitreje.

Trden jez, dober lov, bodite pripravljeni in srečno pot!

Tjaša in Nejc

Skavti + MPP = LMB po celem prešercu!

Dragi skavti!
Prišel je čas adventa, čas ko smo vsako leto z drugimi delili plamen luči miru. Lani smo ga na poseben način sprejeli tudi študenti pri študentski sveti maši. Ta dogodek je bil tako lep in poseben, da se ga je vredno spominjati. Pred tem »korona časom« smo bili skupaj pri maši skavti z vseh koncev Slovenije. Šele zdaj se zavedam, kakšen velik dar je bil ta dogodek, ko smo kot skupnost pri sveti maši sprejeli Jezusovo luč in jo ponesli med ljudi. Hvaležna sem prav vsem, ki ste se odzvali in pri njem sodelovali. Seveda pa gre največja zahvala Bogu, ki je vse to vodil in nas uporabil za orodje v svojih rokah.

Piše: Marjetka Grmek, Sežana 1
Fotografirajo: Anja Halik, Anže Strukelj, Monika Ivančič

Pa se v mislih preselimo adventni čas lanskega leta 2019 …

Že nekaj let študiram v Ljubljani ter z zborom MPP pojem pri sredinih študentskih mašah, kjer srečujem mnogo mladih, za katere vem, da so skavti. Ko sem nekega dne obujala spomine na čudovit tabor voditeljev, se mi je porodila ideja, da bi izpeljali sprejem LMB za vse študente, kjer bi se lahko ponovno SREČAli s skavti z vseh koncev Slovenije in skupaj ustvarili nekaj lepega. Čeprav je bila ideja malo utrgana, sem verjela vanjo. Vseeno me je pestila ena težava, vedela sem, da to ni majhen projekt in da tega ne bom zmogla sama. Zato sem se za pomoč obrnila na skavta, s katerim skupaj prepevava v MPP-ju in je vedno za akcijo – Bernarda. Bil je zaa! Presrečna, da nekdo podpira mojo idejo, sem ga prepričala, da sva napisala e-mail na združenje, ker tega dogodka nisva hotela organizirati na lastno pest. Napeto sva čakala odgovor, ki pa je bil zelo hiter. Trop za LMB je najino idejo z veseljem podprl.

Tako sva s pomočjo tropa za LMB začela načrtovati dogodek. Odločila sva se, da bomo mašo sooblikovali skavti ter zbor MPP – dve skupini, ki sta mi zelo pri srcu, saj sem pri njih doživela ene izmed najlepših trenutkov v svojem življenju.

Poskušala sva vključiti ljudi iz čim več različnih stegov in iz vseh ognjišč. Tako je pri tej sv. maši sodelovalo več kot 50 skavtov iz

že ne bi začela komplicirati, ko sem se odločila, da bi iz vsakega ognjišča to stvar prinesla po dva predstavnika – skavt in skavtinja, saj skavti spodbujamo sovzgojo. Z idejo o fantu in dekletu iz vsakega ognjišča sva si nalogo kar otežila, saj ima veliko študentov svoje obveznosti in je v Ljubljani kljub velikemu številu študentov le malo teh iz Mariborske regije. Vendar nama je po neutrudnem iskanju po katoliških študentskih domovih in pisanju ljudem na messenger vendarle uspelo. :D Dogodek smo poskušali kar se da razširiti

več kot 35 različnih stegov. Mnogo skavtov je bilo tudi v zboru in v cerkvi in so pri maši sodelovali z molitvijo in petjem.

Skavte sva skušala čim bolj vključiti v sooblikovanje svete maše. Pri tem pa sva se trudila, da bi ohranila svetost maše in da vse skupaj ne bi izpadlo kot šov. Imela sva cel kup idej. Ena je bila ta, da bi pred darovanjem pred oltar prinesli stvari, ki jih uporabljamo pri skavtih, in bi s tem simbolično Gospodu izročili vse naše delovanje. Ideja je bila kar na mestu,

med skavte s plakati, skavtsko novičko ter z dogodkom na fb-ju in objavami v skavtski sobi. Pri tem so nama bili v veliko pomoč skavti s tropa za LMB, zaposleni na združenju ter zborovodkinja MPP-ja.

In prišel je veliki dan, sreda 18. december 2019. Pred sv. mašo smo se dobili z vsemi sodelujočimi in se pogovorili še o zadnjih nejasnostih. Med začetno pesmijo zbora MPP smo skavti postavili špalir. Po sredini se je sprehodila volkuljica, ki je prinesla luč miru

iz Betlehema pred oltar. Sveto mašo smo popestrili s poslanico, uvodom v mašo, v očenaš in uvodom v pozdrav miru. Pred darovanjem pa smo pred oltar prinesli darove (skavtsko opremo) in razložili pomen vsakega prinesenega predmeta.

Zamislila sva si, da bi se na koncu maše v temi plamen luči miru razširil po vsej cerkvi. Podajali bi si ga s čajnimi svečkami, zato sva na plakate napisala, da naj vsak s seboj prinese čajno svečko. Večer pred dogodkom naju je zgrabila panika, ko sva ugotovila, da si plamena ne bomo mogli podajati v cerkvi, ker bi bila nevarnost, da bi se vosek pocedil po klopeh (to je pa kar zahtevno čistiti). Zaskrbljena in obupana nad najinim propadlim načrtom sva že skoraj odpisala idejo o prižiganju sveč. Prijatelji so nama priporočili, da bi to izpeljali zunaj, na Prešernovem trgu. Sprva se nama je zdela ta ideja težko izvedljiva, ker naju je skrbelo, da bi se vse preveč zavleklo. V dvomih sva bila tudi, ker nisva vedela, če lahko izvedemo nekaj katoliškega tudi zunaj cerkve in kako bodo mimoidoči to sprejeli. Bila sva polna negotovosti in skrbi. Naposled pa sva se odločila, da bova tvegala in širjenje luči miru iz Betlehema prenesla ven – na Prešernov trg.

Po koncu sv. maše smo se tako vsi zbrali na Prešernovem trgu (zbor MPP pa na stopnicah pred cerkvijo). Hvala Bogu smo se kar hitro vsi spravili iz cerkve – en kamen se je odvalil od srca. Med pesmijo Poglej to lučko smo si podajali Jezusov plamen in prisluhnili nagovoru našega generalnega duhovnega asistenta Janeza Kobala. Nato pa smo za zaključek zapeli pesem Angelček varuh moj, med pesmijo pa je gospod Janez rekel, naj svečke dvignemo. To pa je bil trenutek, ko se je čas ustavil in je vztrepetalo srce, saj se je čutilo nekaj, kar se ne da opisati z besedami. Kako lepo je bilo videti toliko skavtov in ostalih mladih kristjanov, ki so sredi Prešernovega trga združeni v nežni pesmi in v dvignjenih rokah držijo plamenčke. Preproste skromne plamenčke, ki prihajajo iz same votline Jezusovega rojstva. Med vse električne mestne lučke smo ta dan v središče glavnega mesta prinesli tisto pravo Luč, ki edina prinaša mir. Saj je Jezus sam rekel: »Jaz sem luč sveta. Kdor hodi za menoj, ne bo hodil v temi, temveč bo imel luč življenja.« (Jn 8, 12)

Čeprav naju je z Bernardom ta del dogodka najbolj skrbel, saj sva ga skoraj odpisala, je bilo to na koncu nekaj najlepšega. Premagala sva strah in sledila geslu luči iz Betlehema (2019): Ne boj se goreti! Kot skupnost smo s plamenom Luči miru iz Betlehema ponesli Kristusov mir tudi ven iz cerkve med ljudi. Ker nas je bilo veliko, je bilo to gotovo lažje. Ne bojmo se goreti in Jezusovo ljubezen in mir širimo med druge prav vsak dan, tudi če je v tem času to težko. Naj nas nagovarjajo Njegove besede: »Vi ste luč sveta. /…/ Takó naj vaša luč sveti pred ljudmi, da bodo videli vaša dobra dela in slavili vašega Očeta, ki je v nebesih.« (Mt 5, 14).

Upaj si sanjati in si prizadevaj, da bi uresničil svoje sanje. Če v nekaj res verjameš in za blagoslov tega prosiš Boga ter vložiš veliko časa in truda, bo nastalo nekaj čudovitega. Lahko še lepšega, kot si predstavljaš!

„To pa je bil trenutek, ko se čas ustavil in je vztrepetalo srce, saj se je čutilo nekaj kar se ne da opisati z besedami.“

Ponosne na rdečo

SI VEDEL/A?

- V Afriki vsako deseto dekle zaradi menstruacije manjka pri pouku in kasneje šolo povsem opusti.
- 57 % deklet iz Južne Afrike do svoje prve menstruacije sploh ni poznalo tega pojma.

WAGGGS (World Association of Girl Guides and Girl Scouts) je svetovna skavtska organizacija, katere člani smo tudi ZSKSS. Je največje prostovoljno gibanje za dekleta na svetu, saj predstavlja kar 10 milijonov deklet iz 150 držav članic. Že od leta 1928 skrbijo za neformalne izobraževalne programe, spodbujajo socialno participacijo in opolnomočenje deklet, da razvijajo svoje potenciale in postanejo odgovorne ter sposobne državljanke. To dosegajo s pomočjo aktivnosti, ki jih razvrščajo v 4 široka področja: Learn (Učiti se), Lead (Voditi), Speak out (Spregovoriti) in Volunteer (Služiti).

Pišejo: Lucia Bečan, Preska 1, Neža Knific, Ustvarjalni jež, Škofja Loka 1, Monika Golja, Iskriva taščica, Breznica 1, Ana Ocvirk, Neustavljiva riba, Celje 2

WAGGGS med drugim daje poudarek tudi na izobraževanju deklet o zdravju in higieni, v okviru tega pa so pripravili program "RED PRIDE" (rdeči ponos), ki je gibanje za izobraževanje deklet o menstrualni higieni. Osredotočajo se tudi na problem menstrualne revščine, pri čemer so higienski pripomočki dekletom težko dosegljivi, zato so za njih še toliko bolj pomembne trajnostne izbire, kot so menstrualne skodelice in pralni vložki.

Kljub temu, da je menstruacija povsem normalen in običajen del življenja vsakega dekleta na tem svetu, so ravno s tem povezana družbena pravila ter stigme lahko velika ovira pri doseganju polnega potenciala svojega življenja deklet v manj razvitih delih sveta.

Rosie's world programme in svetovni dan menstrualne higiene

To je izobraževalni program, usmerjen v Subsaharsko Afriko, ki je nastal v sodelovanju organizacij WAGGGS in Wash United med letoma 2019 in 2020. Glavni cilj je spreminjanje odnosa in destigmatizacija menstrualne higiene skozi različne igre, aktivnosti ter akcijski projekt. V okviru tega je nastal tudi Dan menstrualne higiene. Praznuje se ga 28. maja, dosegel pa je že kar 14 tisoč deklet! Želeli so jih opolnomočiti pri obvladovanju svojega cikla in zmanjšati predsodke o menstruaciji.

Poudarek pri tem je na varnosti in higieni.

Za sodelovanje pri projektu so dekleta dobila tudi "Red pride" našitek. WAGGGS si želi program še naprej širiti med svoje člane in tudi v prihodnjih letih podpreti Dan menstrualne higiene.

S tovrstnim ozaveščanjem o izzivih, s katerimi se deklice in ženske soočajo zaradi svojega naravnega ciklusa, širijo misel, da bi morala biti menstrualna revščina izkoreninjena in odgovornost za to položijo na lokalne, državne in globalne ravni. Ravno negativne družbene norme in predsodki dekletom onemogočajo normalno udeležbo v družbi v času njihove menstruacije: v manjši raziskavi, v kateri je sodelovalo 5360 deklet, jih je kar 24 % reklo, da se ob prisotnosti fantov ne sme govoriti o menstruacijah, 11 % pa jih meni, da je to popoln tabu. Več kot 35 % deklet meni, da takrat ne smejo oz. ne morejo plavati in sodelovati pri športnih aktivnostih, 29 % deklet pa higienske pripomočke skriva pred drugimi.

WAGGGS poziva tudi šole in druge javne prostore, da poskrbijo za čiste sanitarije in možnost zasebnosti.

Menstrualna zapestnica

V letošnjem letu so ob Dnevu menstrualne higiene pri WAGGGS-u spodbudili dekleta, da si izdelajo menstrualne zapestnice iz 28 perlic (5 rdečih in 23 poljubne barve). To nakaže simbolizira menstrualni cikel – seveda pa je dolžina cikla pri vsakemu dekletu oz. ženski drugačna. Pomemben del izdelave zapestnice je bilo tudi deljenje na socialnih omrežjih, saj je tudi to del zmanjševanja stigme o menstruaciji. V letu 2021 se lahko temu pridružimo tudi slovenske skavtinje!

Menstrualna higiena po svetu

''Prednostno ozaveščanje o menstrualni higieni krepi zavedanje o tem, kako lahko dekleta in člani njihove skupnosti obvladujejo menstruacijo in jim pomaga razumeti, da jih menstruacija ne ovira pri zdravem, polnem, samostojnem življenju.« Victoria, Tanzanijsko združenje vodnic

Nepalska skavtinja Nirmala je povedala, da obstajajo lokalne vraže, ki narekujejo način življenja žensk in deklet med menstruacijo, npr: »Dekleta ne smejo v kuhinjo, ne smejo se dotikati nobenega sadja ali rastlin.« To, da jim ni dovoljeno stopiti v kuhinjo, za mnoga

podjetje Racman s kodo ZSKSS podarja 3% popust!

dekleta pomeni, da v času menstruacije ne jedo primerne hrane. Morda se celo pričakuje, da bodo spale same, pogosto zunaj svojih domov, dokler se njihova krvavitev ne konča.

Za mnoga ugandska dekleta je menstruacija popolno presenečenje brez kakršnega koli predhodnega znanja ali razlag. Obstaja tudi stigma, da je menstrualna kri slaba, k boljši menstrualni higieni pa ne pripomorejo niti slabe razmere v toaletnih prostorih, niti neprimerni higienski pripomočki. Toda skavtske vodnice, ki sodelujejo pri projektu YESS-Girls, nudijo dekletom informacije in enostavne načine za izdelavo vložkov za večkratno uporabo. Do zdaj so dosegli 1860 deklet, 200 dečkov in 10 učiteljev.

Kaj pa pri nas? Na voljo imamo pestro izbiro higienskih pripomočkov tako za enkratno uporabo kot tudi bolj trajnostne rešitve. Kako pa izbrati tisto, kar je dobro zame? Kar je okolju prijazno? Informacij je zelo veliko, vendar se je včasih kar težko odločiti za kaj novega. Najlažje je povprašati kakšno starejšo skavtinjo za izkušnje iz prve roke. Za začetek ti lahko izdamo, da slovensko podjetje Racman (preizkušeno) ponuja kvalitetne pralne vložke in menstrualne skodelice, kje lahko s kodo ZSKSS ob nakupu prejmeš 3-% popust.

Seveda nam je še vseeno včasih težko spregovoriti o vložkih, tamponih, skodelicah … kljub temu, da je to povsem naraven del življenja deklet! Naj ti ne bo nerodno, za zgled si lahko vzamemo skavtinje po svetu, ki so s ponosom sodelovale pri Dnevu menstrualne higiene in se tako naučile nekaj o sebi in svojem telesu. Kar pogumno!

Vir: wagggs.org/en/what-we-do/red-pride-menstrual-hygiene-management-mhm-education/

Stopimo skupaj za mir

World Thinking Day je globalna akcija, ki jo že od leta 1926 organizira svetovna skavtska organizacija WAGGGS*, katere člani smo tudi Skavti. Leto 2021 bo posvečeno temi vzgoje za mir. Preko aktivnosti, prilagojenih vsem starostnim skupinam, želi udeležence spodbuditi k dejanjem, ki gradijo osebni mir in mir v naših skupnostih ter v svetu.

Piše: Korana Kovačević
Grafika: WAGGS

Vrednote in dejavnosti, ki gradijo mir in razumevanje, so eden od temeljev skavtskega gibanja že od samih začetkov, pred več kot stotimi leti. Vzgoja za mir je v naši organizaciji eno izmed devetih področij vsebine vzgajanja in ima pomembno vlogo pri celostni vzgoji otroka in mladostnika.

Aktivnosti, ki se bodo osredotočale na gradnjo miru, se bodo začele izvajati z novim letom in ***dosegle vrhunec ob dnevu spomina, 22. februarja 2021.***

Kaj, ko bi letos v vašem stegu ali veji praznovali dan spomina malo drugače? Na malo bolj mednarodno skavtski način in si ob tem prislužili še našitek?

Več informacij v slovenščini bo na voljo v začetku novega leta. Če vas zelo zanima o čem govorimo, si lahko že sedaj pogledate knjižico z aktivnostmi, pripravljeno prav za WTD 2021!

Knjižica z aktivnostmi je v angleščini že na voljo na uradni strani akcije:
wagggs.org/en/resources/world-thinking-day-2021-activity-pack/

Družbeni mediji:
@WAGGGSworld #WTD2021

**WAGGGS - World Association for Girl Guides and Girl Scouts, wagggs.org*

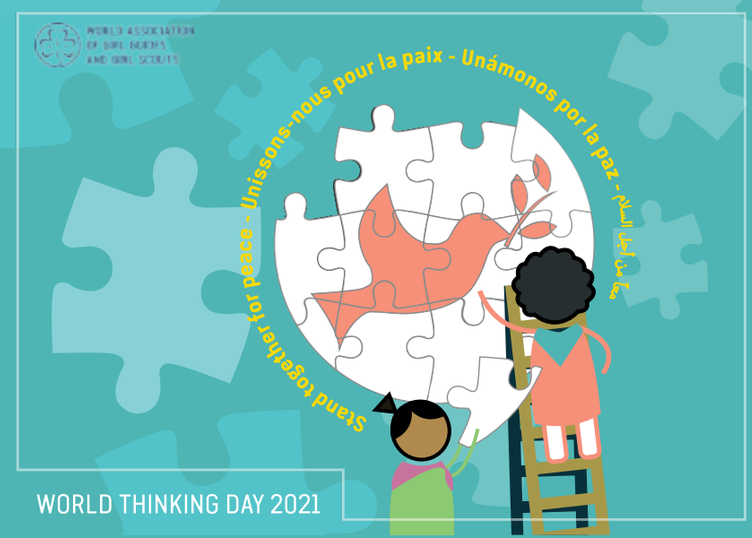

Predlogi za branje

Popestrite si prihajajoče praznične dni in v roke vzemite kakšno dobro knjigo, saj veste, kako pravijo – Če ne bomo brali, nas bo pobralo.

Piše: Nina Oražem, Zanesljiva levinja, Homec 1
Foto: Nong Vang @californong

ZA BOBRE

Desa Muck – ANICA IN VELIKA SKRIVNOST

Po hišah je zavel vonj po cimetu in piškotih, okrašujejo se božične jelke, okoliške griče pa je že pobelil prvi sneg. Napočil je adventni čas in s tem pričakovanje božiča, čas veselja, dobrote in obdarovanja. Tudi osemletna Anica Pivnik ima nadvse rada božični čas, saj se mesto blešči v soju drobnih lučk. Takrat lahko popije veliko vroče čokolade in poje veliko sladkih rogljičkov. Od vseh stvari pa ji je pri božiču najbolj všeč to, da jo pod božično jelko pričakajo darila. Toda letos je drugače ... Še vedno se veseli novih rolerjev, ki jih je naročila Božičku, a ugotavlja, da bistvo božiča ni v prejemanju, ampak v dobrih delih, ki jih lahko storimo za prijatelja, soseda, babico, dedka ... Anica in njen prijatelj Jakob se odločita, da bosta osrečila sošolko in ji polepšala božič. Če želiš izvedeti več o Anici in njeni božični skrivnosti, knjigo hitro rezerviraj v knjižnici in jo preberi.

ZA VOLČIČE

Miha Mate – BABICA V SUPERGAH

Imaš tudi ti rad dogodivščine, izlete in zabavne prigode? Potem je delo Miha Mateja Babica v supergah kot nalašč zate. Babica Lenča je upokojena gospa, ki rada hodi na sprehode in izlete, najraje od vsega pa pazi na svoja vnuka, ki ji vsakič znova popestrita dan. Nekega dne Lenča med izletom v gore najde oguljen par superg in odloči se, da bo superge vzela s seboj domov, da ne bodo zavržene ležale v naravi. Doma jih očisti in pomeri. V trenutku, ko Lenča obuje čevlje, se njeno življenje popolnoma spremeni. Lenča postane super babica, za katero nobeno opravilo ni težava – ujame roparja, začne se voziti z rolko in jo popolnoma obvlada, igra odbojko, na olimpijskih igrah pa celo doseže svetovni rekord. S pomočjo čarobnih superg in svojih dveh vnukov, Tinča in Binča, babica resnično postane nepremagljiva, njihovim zabavnim dogodivščinam se boste zagotovo iz srca nasmejali.

ZA ČETO

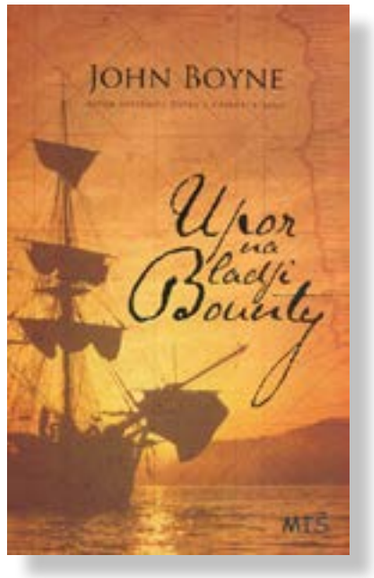

John Boyne – UPOR NA LADJI BOUNTY

Se spomniš svoje razburljive prigode s skavtskega tabora, ki je ne boš nikdar pozabili in ki jo ob tabornem ognju vedno rad deliš z drugimi. Svoje dogodivščine se bo zagotovo za vedno spominjal tudi štirinajstletni žepar John Jacob Turnstile, ki se znajde za zapahi. Johnu ponudijo možnost, da namesto prestajanja zaporne kazni, odite služit na ladjo Bounty. Fant ponudbo sprejme, a se ne zaveda, da se bo njegovo življenje ob vkrcanju na ladjo obrnilo na glavo. Na tanki črti med nezadovoljno ladijsko posadko in kapitanom, skuša uloviti ravnotežje, vse dokler se ne zgodi silovit upor, po katerem se mladi John skupaj drugimi pomorščaki znajde v čolnu, kjer je težko prepoznati, kdo je tvoj prijatelj in kdo strahovit zlohotnež. Roman govori o resničnih zgodovinskih dogodkih, upor na ladji Bounty se je namreč leta 1789 resnično zgodil, a okoliščine za njegov nastanek so še danes nepojasnjene. Po znamenitem uporu, ki še danes buri duhove, pa je posnet tudi film (če ti branje ni preveč pri srcu).

ZA KLAN

Ana Svetel – DOBRA DRUŽBA: ZGODBE O PREVOZIH

Priljubljeno spletno stran Prevozi, ki posamezniku omogoča hitro rešitev pri premagovanju medkrajevnih razdalj, danes pozna že skoraj vsak, morda ste jo celo kdaj uporabili na katerem od skavtskih taborov. Za manj kot deset evrov lahko prideš na katerikoli konec Slovenije, večkrat celo v marsikatero drugo državo! Zbirka kratkih zgodb Ane Svetel govori o odnosih med ljudmi, ki se srečujejo na prevozih, vožnja v utesnjenem kosu pločevine pa je ravno prav dolga, da se med neznanci razvijejo pogovori, ki razkrivajo posameznikovo resnično naravo. Vsaka nova vožnja poleg končne destinacije s seboj pripeljale še novo izkušnjo. Raznovrstni liki v avto poleg svoje prtljage prinesejo še svoj karakter, ki ga postopamo odkirvamo skozi zgodbo. Tako v zbirki kratkih zgodb spoznamo odtujena zaročenca z na zunaj popolnim življenjem, tihega oboževalca, ki nikdar ne izkoristi priložnosti, dekle, ki v življenju živi po materinih zapovedih, pa nerazumljenega umetnika … Med platnicami uzremo tudi hladen odnos med očetom in sinom ter skupino študentov, ki se ob koncu tedna vrača domov … V tej pisani paleti odnosov in situacij, ki se tkejo v utesnjenem kosu pločevine in so največkrat povsem naključni, nam avtorica z vsako naslednjo zgodbo postreže z zanimivim in nepričakovanim preobratom ter končnim razpletom. Super branje!

ZA SKVO

Marko Sosič – BALERINA, BALERINA

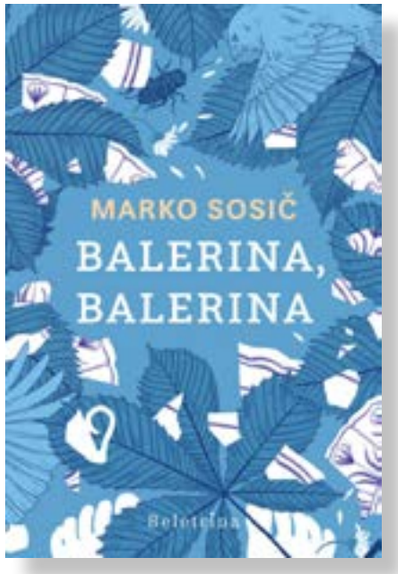

»Volaré oh oh, Cantaré oh oh oh oh,« prepeva Balerinina mama. To Balerino pomiri, skupaj z mamo zaplešeta po kuhinji in vse je v redu. Balerina je deklica iz majhne kraške vasice, ki jo bralec začne spremljati na njen 15. rojstni dan, od tega trenutka dalje Balerina raste in se razvija pred bralčevimi očmi. Balerina je drugačna od svojih vrstnikov, že kmalu v otroštvu je prenehala govoriti in se miselno razvijati. Med branjem Balerinin svet spremljamo skozi njene oči in misli, medtem ko se njeno telo razvija skladno z naravo pa njen mentalni razvoj za vekomaj ostane na stopnji otroka. Avtor nam je s pomočjo zanimivega in inovativnega sloga predstavil odraščanje dekleta z duševno motnjo, hkrati pa v pripoved vpletel tudi življenje njene družine, ki se vsakodnevno spopada z novimi ovirami, težavami in izzivi. Branje, ki te zagotovo ne bo pustilo ravnodušnega!

Preprosti, doma narejeni okraski

Bliža se najlepši čas v letu, dobri možje že pakirajo darila za pridne otroke in mi se že pripravljamo na rojstvo Božjega Sina. Seveda pa december ne more mimo brez okrašenih jelk, lučk in bleščečih okraskov.

Piše in fotografira: Lucija Lebar, Tehtna žabca, Zagorje 1

Kaj torej potrebujemo za te preproste okraske?

- 1 kozarec moke
- 1 kozarec soli
- ½ kozarca vode
- modelčke za izrezovanje
- tempera barve, bleščice ...

Kako jih naredimo?

V posodi skupaj zmešamo moko, sol in vodo. Gnetemo toliko časa, da dobimo enotno testo, ki ga za 15 minut postavimo v hladilnik. Nato ga vzamemo ven in na tanko razvaljamo (najlažje je, če ga damo med dva kosa papirja za peko, da se nam ne prijema). Izrežemo piškote; ne smemo pozabiti na majhne luknjice, skozi katere bomo napeljali vrvico. Piškote nato pobarvamo in okrasimo s tempera barvami, bleščicami ... Ko končamo s krašenjem, jih posušimo: v pečici na 100 stopinj ali pa kar na zraku – vendar bo na zraku trajalo malo dlje. V obeh primerih pa jih vmes obrnemo, da se posušijo tudi na drugi strani.

In zakaj so ti okraski sploh tako dobri? Ker so narejeni iz sestavin, ki jih imamo vsi doma, lahko pa jih tudi pobarvamo po svoje in so tako čisto originalni. Če pa poleg njih na smrečico obesimo še kakšen krhelj posušene pomaranče ali limone, pa vse skupaj izgleda še toliko lepše.

Veselo ustvarjanje!

Izdelava usnjene torbice za na pas

Se ti je že kdaj zgodilo, da si želel zakuriti ogenj, pa si skrbno pripravljeno netivo za nekaj trenutkov odložil na tla, kjer se je navzelo vlage ravno dovolj, da si se po nepotrebnem zelo namučil, da je končno zagorelo? Ali pa si morda med razpihovanjem netiva na tla odložil vžigalice, jih po možnosti še pohodil in raztresel ali pa samo pozabil nekje v bližini ognja celo noč, da jih je rosa dodobra navlažila? Se ti je že kdaj zgodilo, da se potem, ko si uspel zakuriti, nikakor nisi mogel spomniti, kam si odložil kresilo? Če imaš podobne probleme, te povabim, da v tem članku poiščeš navdih in si iz ostankov usnja narediš lično torbico za na pas, kjer bodo vsi pripomočki za prižiganje ognja vedno na varnem, pa vendar tudi vedno pri roki. Če pa zgoraj opisanih problemov nimaš, pa seveda lahko torbico uporabiš na tisoč in en način..

Piše in fotografira: Primož Jakop, Neizčrpni volk, Ljubljana 3, ŽvN

LIdejo za torbico sem nosil v mislih že nekaj časa, a sem se izdelovanja lotil šele, ko mi je v naročje priletela polna vrečka ostankov usnja. Zgodilo se je pač, da od bratrančevega prijatelja sosed dela v eni firmi, kjer je teh ostankov na kupe - in jaz sem prepričan, da to ni edina taka firma v Sloveniji. Če imaš torej željo po ustvarjanju z usnjem, malo povprašaj naokrog, preden greš kupovat. Skavtov nas je več kot 5.000 in skoraj gotovo kdo pozna nekoga, ki ti lahko pomaga.

Kaj potrebujemo poleg usnja? Če želimo samo poskusiti in nismo prepričani, da nam je ustvarjanje z usnjem v resnici pisano na kožo, lahko doma skoraj gotovo brez večjih težav najdemo:

- **eno malo močnejšo iglo,**
- **škarje,**
- **kakšno malo debelejšo prejico primerne barve,**
- **gumb in**
- **vrvico, ki jo bomo zategovali preko gumba in tako zapirali torbico, ter**
- **(pogojno) ene navadne vilice, ki jih ni škoda.**

Za izdelavo kroja iz papirja ter prerisovanje na papir sem uporabil:

- **navadno ravnilo in**
- **kemični svinčnik.**

Edino, s čimer sem imel strošek, je tisto, s čemer sem delal luknje v usnje: jaz sem si za izdelavo prve torbice nabavil šilo. Aja: pa seveda kladivo!

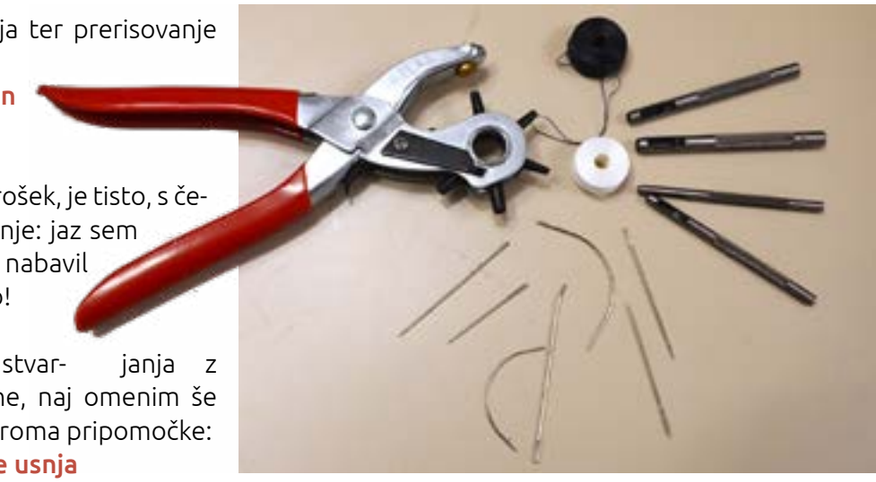

Za tiste, ki imate glede ustvarjanja z usnjem bolj resne namene, naj omenim še bolj prilagojena orodja oziroma pripomočke:

- **šivanka za šivanje usnja namesto navadne šivanke,**
- **dreta namesto prejice,**
- **luknjač (bodisi tisti, po katerem je potrebno udarjati s kladivom, bodisi tisti, ki je podoben kleščam) namesto šila.**

Ko sem torej imel material in orodje, sem malo pobrskal po Pinterestu, kaj so po svetu in po spletu pogruntali že drugi, in kmalu našel tisto, kar sem iskal in kar, malo predelano, predstavljam v tem članku.

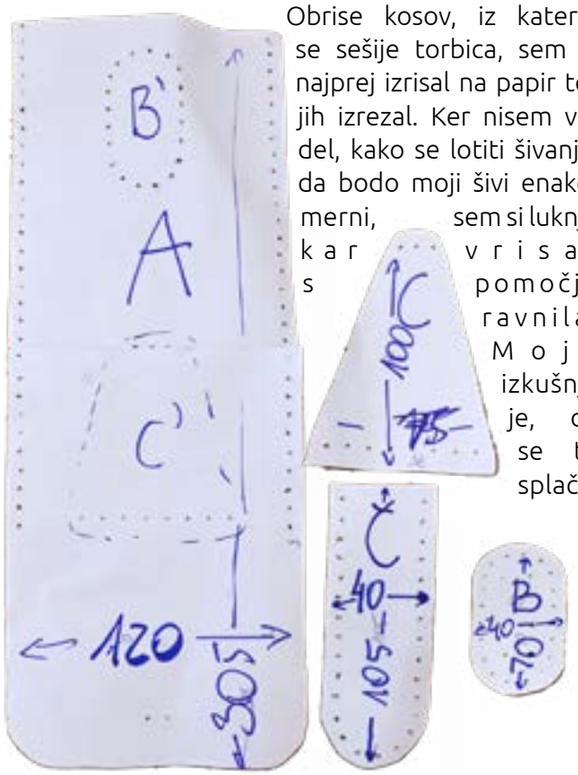

Obrise kosov, iz katerih se sešije torbica, sem si najprej izrisal na papir ter jih izrezal. Ker nisem vedel, kako se lotiti šivanja, da bodo moji šivi enakomerni, sem si luknje kar vrisal s pomočjo ravnila. Moja izkušnja je, da se to splača, ker lahko tako v resnici zagotovimo, da so šivi videti lepo, obenem pa luknje sovpadajo na vseh delih, ki jih je potrebno sešiti skupaj.

Tako obrise kot tudi luknje za šive sem nato vrisal še na tisto stran usnja, ki sem jo želel imeti znotraj. Ker sem uporabil precej mehko usnje, sem se izrezovanja lotil kar z navadnimi škarjami. Kose A, B in C sem izrezal po enkrat, kos Č pa dvakrat. Za orientacijo: kos

A predstavlja obenem telo torbice in pokrov, kosa Č sta stranska dela, kos B je namenjen zapiranju torbice, kos C pa je našit z zadnje strani torbice in omogoča, da si torbico zataknemo za pas. Približne mere teh kosov so podane na sliki, lahko pa jih seveda poljubno prilagodimo glede na to, za kaj bomo torbico uporabljali. Če bomo spreminjali velikost, bodimo pozorni na to, da sta kosa A in Č v sorazmerju in ju moramo povečevati ali manjšati skupaj.

Izrezane kose sem najprej še dodatno pripravil za šivanje. Na mestih, kjer sem luknje za šive s kemičnim svinčnikom prenesel s papirja, sem s šilom naredil luknje. Moja izkušnja je, da je še bolje, če luknje naredimo z luknjačem. Luknje z luknjačem namreč ostanejo vedno lepo vidne, medtem ko se luknje, ki jih naredimo s šilom, lahko (odvisno od vrste usnja) v času, ko usnje med šivanjem pregibamo v različne smeri, tudi zabrišejo.

Naj omenim še, zakaj sem med orodje pri tem projektu (pogojno) uvrstil tudi vilice. Če nimamo možnosti, da bi si mesta za vbadanje šivanke vnaprej označili s svinčnikom in ravnilom, lahko namesto tega uporabimo vilico, po kateri enkrat ali dvakrat udarimo s kladivom, kar pusti na usnju dovolj lep vzorec enakomerno oddaljenih odtisov, ki nam lahko pomagajo pri šivanju.

Na tem mestu predlagam branje tega članka do konca, preden se lotimo dela. Na koncu namreč dodajam še nekaj izkušenj in nasvetov, kako ravnati, ko stvari ne gredo po načrtih. To lahko pride prav, ko bomo sredi dela naleteli na kak izziv ali vprašanje.

Končno je torej napočil čas, da se lotim šivanja. Začel sem s kosom A in enim kosom Č. Pri tem sem pazil, da sem ju obrnil tako, da je stran, ki sem jo predvidel za notranjo, v resnici ostala znotraj. Pri šivanju prve torbice sem uporabljal le eno šivanko in šival preprosto: pri eni luknji noter in na isti strani pri naslednji ven. Ko sem prišel do konca, sem zadnji šiv še dvakrat ponovil, da sem ga ojačal, nato pa sem šel nazaj po isti poti, vendar obratno - tam, kjer je šla šivanka prej ven, je šla zdaj noter.

Ta tehnika šivanja da povsem zadovoljiv rezultat, če smo luknje naredili vnaprej z luknjačem. Če namesto luknjača uporabljamo šilo, je mogoče uporabiti tudi tehniko šivanja z dvema šivankama hkrati. Princip je preprost: kjer gre ena šivanka noter, pride druga ven. Pri tem moramo biti pozorni le na to, da delamo en šiv naenkrat in da sproti z obeh strani tudi lepo zategujemo.

Če želimo pri šivanju dobiti križni vzorec, je potrebno biti le malo bolj pozoren, s katere strani vbadamo: namesto, da gre šivanka noter na isti strani, kjer je prišla ven, vsakič zamenjamo stran. Podobno kot pri navadnem šivu tudi pri tem vzorcu šivamo tako z eno kot z dvema šivankama.

Pri šivanju dela Č na del A se mora na tistem delu, kjer je del Č zaobljen (za orientacijo: nasprotni konec je raven in tam ni šivov), usnje malo nagrbančiti.

Če imamo mehkejše usnje, s tem ne bo velikih težav, če pa je usnje bolj trdo, se ga splača takrat, ko pridemo s šivanjem do tega dela, tudi malo zmočiti, da ga zmehčamo. Tako ga bo veliko lažje šivati, s tem pa bo tudi končni rezultat lepši.

Ko sem prišil prvi kos Č, sem se z enako zbranostjo lotil še šivanja drugega na nasprotni strani kosa A. Ker je torbica počasi začela dobivati obliko, je bilo delo toliko bolj izpolnjujoče, moja zagnanost pa toliko večja.

Naslednji je prišel na vrsto za šivanje kos C. Ker ti šivi tako ali tako ne bodo vidni, tukaj lepota šivov niti ni tako pomembna. Potrebno je biti le pozoren, da kos C tako zgoraj kot spodaj obrnemo navznoter: na ta način pas ne bo pritiskal neposredno na šiv, temveč na

zavihek kosa C, kar bo šivu pomagalo, da bo zdržal dlje časa.

Nazadnje sem se lotil še šivanja kosa B. Ker sem si, kot rečeno, že vnaprej označil luknje za šivanje, se mi zdaj ni bilo več potrebno ukvarjati s tem, kam točno ga bom prišil, da bo simetrično. Vendar pozor: tudi ta del šivanja ni popolnoma brez izzivov! Vrvico, ki jo bomo zategovali preko gumba in s tem zapirali torbico, je potrebno pravilno vstaviti v kos C, preden začnemo s šivanjem. Načeloma se da vrvico vpeljati tudi potem, ko je kos C že prišit, vendar moja izkušnja kaže, da se porabi manj časa, če se kos C enostavno odpara, vstavi vrvico in še enkrat zašije. No – najmanj časa se porabi, če se vrvico vstavi še pred prvim šivanjem. :)

Nazadnje mi je preostalo le še, da na pokrovček prišijem gumb. Ker sem tudi v ta namen že v začetku na kosu A naredil dve luknji, zopet nisem imel nobene težave z vprašanjem, kam točno bom prišil gumb, temveč sem vso

pozornost lahko posvetil iskanju gumba. Jaz sem iskal najprimernejšega, ti pa lahko poiščeš najlepšega, največjega ali pa kar enega.

Tako sem torej prišel do svoje torbice. Kot povedano že v uvodu, meni služi predvsem za to, da imam na enem mestu škatlico z netivom in zoglenelimi krpicami za lovljenje iskre s kresila, kos smolenke in kresilo (fotografija 9). Vsega naštetega mi zdaj ni več potrebno nositi v žepu, obenem pa je za pasom vedno pri roki. Za kaj boš pa ti uporabil svojo?

Podrobnejši postopek šivanja usnjene torbice bomo v obliki videoposnetka objavili tudi na ŽvN Instagram profilu (@ss_zvn) in na Facebooku v skupini Skavtska šola življenje v naravi, kateri ste vabljeni, da se pridružite!

Še nekaj izkušenj in opozoril:

- *če imamo ob tem, ko delamo torbico, v mislih že točno določen pas, katerega širino poznamo, lahko mere kosa C temu primerno prilagodimo;*
- *če lukenj ne naredimo vnaprej, temveč imamo na razpolago le šilo, je bolje, da spremenimo vrstni red šivanja: začnemo s tem, da kos B prišijemo na kos A, in šele potem prišijemo oba kosa Č. Kos C je v vsakem primeru zadnji;*
- *če se nam zgodi, da med ostanki usnja ne najdemo dovolj velikega kosa, da bi nanj obrisali celoten kos A, ga lahko sestavimo iz dveh manjših. Nisem preizkusil, kako deluje, če uporabimo lepilo, sem pa izdelal eno torbico, kjer sem manjša kosa preprosto sešil, da sem dobil enega dovolj velikega, in stvar deluje.*

Kateheza

Zima je lepa. Če vprašate mene, je to celo najlepši letni čas. Vsako leto čakam, da zapade sneg in pobeli pokrajino. Ko nanjo v jasni noči posije luna, je naravnost pravljično. Kot bi sredi noči nastal dan, tako zna biti svetlo. Ob morju, kjer sem doma, je bela zima redkost. Morda mi je zato tako lepa.

Piše: Luka Tul, Dobrodušni slon, Postojna1
Fotografija: Gabriel Alenius @gabrielalenius

Vsako zimo, ko se stvarstvo (vsaj na severni zemeljski polobli) ovije v svojevrsten spanec, praznujemo zmago nad temo in širimo svetlobo. Da. Človek je bitje svetlobe in dneva: ne more dolgo zdržati v temi in tudi bedeti ponoči je največkrat mučno opravilo. Svetlobo ljudje širimo okoli sebe, da bolje vidimo. Poplava lučk, ki smo ji priča zlasti v mesecu decembru, nam krajša čas, ko se na zemljo spusti noč, in nas zabava. Če pa zraven pridamo še nekaj, kar nam ogreje roke in želodček, je pa sploh lepo.

Ob tej zunanji svetlobi bomo letos morda manj uživali, saj se zdi, da nam manjka še nekaj discipline. Je pa to priložnost, da svetlobo usmerimo bolj navznoter: tako vase, kot v druge. Tega nas uči tudi letošnja Luč miru iz Betlehema s svojim geslom in poslanico. Če smo do sedaj precej delali na tem, da smo bližino prinašali manj znanim ljudem, je letos priložnost, da se učimo bližine s tistimi, ki so nam najbližji in s katerimi – hočeš, nočeš – preživimo večino časa.

V letošnji zimi smo povabljeni, da gradimo bližino doma in ne toliko na ulici in drugod, kjer se sicer družimo. Epidemija in z njo povezani ukrepi so nas sicer prisilili biti doma, a hkrati nam odkriva, kaj je resnično pomembno. Uči nas iskati in najti smisel v vsakdanjih stvareh. Uči nas, da senzacije, vrvež in podobne vrste dogajanja postavljajo v ozadje marsikaj, celo zamaskirajo vse skupaj. Ko pa to »marsikaj« pride na plano, smo izgubljeni in negotovi. V nekaterih primerih smo celo priče nasilju, ker se ne znajdemo v domačem okolju.

Virus, tako se zdi, je obelodanil vse slabosti našega odnosa do ljudi, stvarstva in sebe. Snel je masko (pa naj se še tako protislovno sliši) našemu nasilnemu ravnanju, našemu zapečkarstvu pred ekrani, zanemarjanju bližnjega, potrošništvu, nebrzdanemu uživanju … Obelodanil je našo površnost in počutnost. Naenkrat smo ugotovili, kako težko je gledati zgolj domače obraze »v istem gospodinjstvu«. Če smo prej izbirali najlepši telefon, najboljšo obleko, najmočnejši avto in najdaljšo zabavo, smo naenkrat med štirimi stenami, kjer nam vse to nič kaj dosti ne pomaga v naši želji po druženju in odnosih. Naenkrat so prišle na površje vse naše omejitve, ki smo jih potlačili v sebi ali celo pozabili nanje. Skratka: nismo zadovoljni sami s sabo in ne znamo biti domači s sabo in najožjimi. Ne znamo biti domači celo s svojim Bogom. Vse se je ustavilo in naenkrat je potrebno vse svoje moči usmeriti v eno samo stvar: življenje.

> *„V letošnji zimi smo povabljeni, da gradimo bližino doma in ne toliko na ulici in drugod, kjer se sicer družimo.“*

Na novo se moramo naučiti živeti tiste najpomembnejše stvari. Odkrivamo, kako dragoceno je seči si v roko in objeti nekoga, oditi na sprehod, na večerjo s prijatelji. Odkrivamo, kako pomembno je znati usesti se okoli iste mize z brati, sestrami, starši … Odkrivamo, kako je treba začeti znova pri najosnovnejših stvareh in jih gojiti: dobrota, pomoč, solidarnost, dobra beseda, skupnost, družina. Odkrivamo, kako malo je potrebno, da naše telo preživi, in kako zelo je potrebno vlagati v to, kar se ne vidi z očmi, ne sliši z ušesi in ne potipa s prsti.

Naenkrat je prišla na površje vsa človeška globina, ki je mirno počivala, kot bi bila zasvojena od zunanjih vplivov. Pokazalo se je, kako trajna je dobrota in kako pomembna je bližina. Virus bo naposled odšel (konec koncev je to le vprašanje časa), dobrota in odnosi pa bodo ostali. Kar sedaj za štirimi stenami odkrivamo kot najdragocenejše, naj se ne konča in se ne skazi s koncem epidemije, odpravo ukrepov in varnostjo pred okužbo.

Ne nazadnje je zima prispodoba za nekaj novega, dragocenega, lepega in dobrega, ki se skriva in komaj čaka, da znova zraste. Če pozimi stvarstvo spi (pod snežno odejo ali pač brez nje) in zbira moči za nov začetek, potem je zima tudi za nas ljudi priložnost, da izberemo, kaj bo znova raslo navzgor, ko »lockdown« mine. Pozimi »odpremo« ozimnico, se pravi nekaj, kar je trajno in se ne pokvari, in živimo od truda, ki smo ga vložili v drugih letnih časih (začenši z drvmi, ki smo jih pripravili za ogrevanje).

Zima je lepa ne samo zaradi radosti na snegu, ampak tudi zaradi tople sobe, v katero naposled prideš. Zima je lepa ne samo zaradi beline, ki nas obdaja, ampak tudi zaradi topline, ki jo doživljamo, ko smo drug z drugim in praznujemo. Zima je lepa zaradi pomladi, ki jo skriva v sebi in se bo rodila. Ko bomo letos praznovali Jezusovo rojstvo, se spomnimo, da sta Jožef in Marija iskala osnovne stvari, ki jih vsak dom ima: bližina in dobrota. Ko sta iskala prostor, sta doživljala neke vrste »lockdown«: vsak se je držal zase za štirimi stenami in ni zaupal ta prvemu, ki se pojavi pred vrati; vsi so bili zaprti v svoji samozadostnosti in površnosti, opravkih in vrvežu. Hkrati pa se je v tej »zimi« odnosov razodela Božja bližina in dobrota do človeka. Tudi zato je zima lepa.

Blagoslov Vsemogočnega Boga Očeta in Sina in Svetega Duha naj pride na vas, nad vami vedno ostane in se po vas širi. Amen.

Tradicionalna latinska sveta maša – obrnimo se k Bogu

Si že obiskal kakšno cerkev in v njej iskal daritveno mizo, opazil pa le ograjico – obhajilno mizo? Si morda bil pri maši, pri kateri je duhovnik maševal pred tabernakljem na glavnem oltarju, pa si jo vseeno razumel? Si kdaj opazil, da so predvsem starejše cerkve vse obrnjene proti vzhodu? Ti je stara mama govorila o maši v latinščini?

Piše: Jošt Cankar, Komentatorski netopir, Vrhnika 1

Vse to so ostanki stare liturgije, stare svete maše, ki je bila prakticirana od začetkov Cerkve do Drugega vatikanskega koncila z manjšimi in postopnimi prilagajanji. Tovrstno liturgijo imenujemo tradicionalna liturgija, tridentinska sveta maša, v rabi pa je tudi okrajšava TLM – tradicionalna latinska sveta maša (v nadaljevanju TLM).

Na kratko o zgodovini

V 16. stoletju je Evropo zajel val protestantizma, ki je bil tudi posledica takratnega stanja v Katoliški Cerkvi. Ta je morala ukrepati, se reformirati in utrditi svoja učenja in prakso. Odgovoriti je morala na veliko škodo in odpad od prave katoliške dogme, ki jo je povzročil protestantizem. Papež Pavel III. je sklical Tridentinski koncil (cerkveni zbor), ki je s premori potekal od leta 1545 do leta 1563 v mestu Trident v severni Italiji. Poleg številnih odgovorov na stanje v Cerkvi je cerkveni zbor odločil, da je potrebno utrditi liturgijo, saj je bila ta v preteklosti večkrat zlorabljena, prav tako pa neenotna in nejasna. Tako je papež Pij V. uredil rimski misal, ki je leta 1570 postal splošen za celotno Katoliško Cerkev in se je oklepal tradicije Cerkve od prvih kristjanov dalje. Zato TLM imenujejo tudi tridentinska sv. maša. Kasneje je prihajalo do majhnih in postopnih sprememb liturgije. Nazadnje je redakcijo tradicionalne latinske svete maše dal opraviti papež Janez XXIII. leta 1962.

Cerkev je po Drugem vatikanskem koncilu, ki je potekal od leta 1962 do 1965, uvedla novo liturgijo in staro omejevala. S tem je hotela odgovoriti na potrebe modernega človeka, družbe in sveta. Novo liturgijo imenujemo Maša Pavla VI., v pogovornem jeziku pa tudi Novus ordo – novi red. Koncil je torej prevetril Cerkev. Seveda pa ima lahko prepih v vsakdanjem življenju dobre in slabe učinke.

Zaslužni papež Benedikt XVI. je leta 2007 izdal dokument *Summorum Pontificum*. Če ga opišem res na kratko: v njem daje tradicionalni liturgiji enak pomen kot pokoncilski liturgiji. Dodaja tudi misel: ***»Kar je bilo za prejšnje rodove sveto, tudi za nas ostaja sveto in pomembno ter se ne more naenkrat povsem prepovedati ali celo razglasiti za škodljivo.«***

Značilnosti

Kot nam pove ime, je TLM maša v latinščini, ki je tudi uradni jezik Katoliške Cerkve in božjega ljudstva. S tem se dosega enotnost in jasnost liturgije po celem svetu. Pri TLM imajo velik pomen naše drže, geste, kretnje. Tako z našim telesom izkažemo Bogu vredno čast in pripomoremo pripraviti tudi našo dušo na Kristusovo oltarno daritev. Duhovnik je pri maši večino časa obrnjen k oltarju. Skupaj z verniki je obrnjen k Bogu, kateremu skupno darujejo sveto daritev. V preteklosti so tudi same cerkve gradili tako, da je bil oltar obrnjen proti vzhodu – Ad orientem, saj ima vzhod v krščanstvu velik verski in simbolni pomen. Obhajilo se praviloma prejema kleče, pred prezbiterijem in na usta. Tudi cerkvena glasba ima pri tradicionalni liturgiji potrebne omejitve. Uporablja se predvsem gregorijanski koral. Dovoljene so tudi in le iz strani Cerkve potrjene pesmi, himne, tudi v ljudskem jeziku. Igra pa se le na kraljico inštrumentov – orgle.

Za konec

Na prvi pogled se nam lahko ta maša zdi nekaj blazno dolgočasnega in duhomornega. Ampak seveda se največ predsodkov porodi pri ljudeh, ki nikoli niso bili prisotni pri TLM. Vabim te, da se TLM udeležiš in si ustvariš svoje mnenje. Iz svoje izkušnje lahko povem, da je bila to ena lepših maš, ki sem jih doživel. Obiskal sem TLM, ki se vsako drugo nedeljo v mesecu v popoldanskih urah daruje v cerkvi Vseh svetih na Žalah v Ljubljani. Latinščina sploh ni problem, če imaš ob sebi misal. Celoten obred in zbranost duhovnika, strežnikov in ljudstva sta mi dala občutek, da je sveta maša nekaj resnega, bogočastnega, da se na oltarju dogaja nekaj pomembnega. Prav tako ni bilo dejavnikov, ki bi lahko motili mojo zbranost, čeprav je bila cerkev nabito polna. Priporočam obisk vsakemu, ki bi rad obudil svojo vero in versko življenje ali pa naredil korak naprej v odnosu z Bogom.

Če želiš izvedeti kaj več o TLM, katoliški tradiciji, ti priporočam spletni blog Ad Dominum. Tam lahko bolj podrobno raziščeš TLM in se tudi pozanimaš, kdaj bo ta obhajana. Nekaj je tudi slovenskih YouTube kanalov kot so Scutum Fidei, Oremus Prjatli, zanimive vsebine pa imata tudi kardinal Robert Sarah in Američan dr. Taylor Marshall.

Katoliška vera je bogata zakladnica, ki jo moramo katoliški skavti začeti raziskovati. Prek raziskovanja našo vero tudi poglobimo. Še posebej je bogata katoliška tradicija. Še enkrat pa te povabim, da ob prvi priliki obiščeš tradicionalno latinsko sveto mašo.

Želim ti lepo, tudi duhovno pripravo na Božič in bodi pripravljen!

MALI BOBER ŠTEF IN BLIŽAJOČ BOŽIČ

MALI SE JE UTRUJEN VRNIL IZ ŠOLE, KJER SO SE JIM RAVNO ZAČELE POČITNICE. »ŠTEFI, PRIDI, GREMO V PO !« JE IZ KUHINJE ZAKLICALA MAMA. ŠTEF, KI SE JE RAVNO ZLEKNIL NA , JE UTRUJENO ODGOVORIL: »MAMI, UTRUJEN SEM! DANES JE BIL V ŠOLI RES NAPOREN DAN!« MAMA PA SE NI DALA: »DAJ NO, ŠTEF, VEDNO SE ZABAVAMO, KO IZBIRAMO IN SE SPROTI USTAVIMO ŠE PRI BABICI NA .« ŠTEF SE JE VDAL. SPOZNAL JE, DA SE Z MAMO NIMA SMISLA PREREKATI, KAJTI DRUŽINSKA TRADICIJA OKROG BOŽIČNIH PRAZNIKOV JE BILA PREMOČNA. NESREČEN JE ODLOŽIL , S KATERIM JE RAVNO HOTEL PRIŽGATI IN SE ODPRAVIL V KUHINJO. TAM STA GA ŽE NESTRPNO PRIČAKOVALI ELI IN EMA, KI STA POMAGALI MAMI PRI . »KDAJ PA GREMO?« JE VPRAŠAL ŠTEF. »TAKOJ, KO PRIDE OČE. BOBRIŠČE JE POLNO , ZATO DANES VERJETNO POTREBUJE NEKOLIKO VEČ ČASA, DA PRIDE IZ SLUŽBE.« MU JE ODVRNILA MAMA. PRI VHODNIH VRATIH JE ZACINGLJAL IN OČE BOBER JE VESELO POZDRAVIL SVOJO DRUŽINO. »MI O VOLKU, VOLK IZ GOZDA!« MU JE V SMEHU ODZDRAVILA MAMA. »GREMO, OBLECIMO SE IN SE HITRO ODPRAVIMO, V ZIMSKIH DNEH MRAK ZAČNE PADATI ŽE PO TRETJI URI!« JIH JE MAMA PRIGANJALA Z MEŠANICO NESTRPNOSTI IN VESELJA. KO SO ČEZ 15 MINUT VSI PRIPRAVLJENI ZAPUŠČALI DOM, JE BIL ŠTEF ZELO VESEL, DA MU MAMA NI DOVOLILA OSTATI DOMA IN GLEDATI . POZABIL JE ŽE, KAKO RAD IMA BOŽIČ IN KAKO ZELO UŽIVA OB IZBIRANJU . KO SO SE PRIBLIŽALI GOZDU, SE JE PRAVO ISKANJE ZAČELO. V GOZDU SO BILI DOMAČI, ZATO SO SE RAZDELILI: OČE S ŠTEFOM, MAMA Z ELI IN EMO. ISKANJE SE JE ZAČELO, HKRATI Z NJIM PA TUDI MALO TEKMOVANJE, KAJTI NI JIM BILO VSEENO, ČIGAVO DREVESCE BO IZBRANO. PO POL URE ISKANJA, PRIMERJANJA IN DEBATIRANJA, JE VSAKA EKIPA IMELA SVOJEGA FAVORITA. NATANČNO SO PREUČILI OBE IN SE ODLOČILI. ZMAGALO JE DREVESCE, KI SO GA IZBRALE MAMI, EMA IN ELI! JE BIL NEKOLIKO RAZOČARAN, VENDAR GA JE OČE POTOLAŽIL, ČEŠ DA IMAJO PUNCE POGOSTO PAČ BOLJŠI OKUS ZA LEPOTO KOT FANTJE. MEDTEM, KO STA ŠTEF IN OČE DREVO, STA ELI IN EMA TEKALI NAOKROG IN SE VESELILI.KO JE DREVESCE PADLO, SO GA NALOŽILI NA IN SE ODPRAVILI PROTI DOMU. USTAVILI SO SE PRI BABICI, KI JIM JE POSTREGLA S TOPLIM IN . OPISALI SO JI ČUDOVIT DAN, JO RAZVEDRILI IN SE POVESELILI ŠE Z NJO. KO SO PRIŠLI DOMOV, JE BIL ŽE VEČER. ČEZ NEKAJ DNI BO BOŽIČ, DO TAKRAT BO SMREČICA POČAKALA ZUNAJ, SAJ JO BODO NA BOŽIČNI VEČER. PRIJETNO UTRUJENI SO SE ODLOČILI, DA POSTAVIJO JASLICE KOT OPOMIN NA PRIHAJAJOČE JEZUSOVO ROJSTVO. MALEGA BODO K JASLIM DODALI ŠELE PO POLNOČNICI, SAJ TAKRAT PRIDE NA SVET. ZRAVEN SO POSTAVILI ŠE IN SKUPAJ ZMOLILI VEČERNO MOLITEV. DAN SE JE PRIBLIŽEVAL KONCU, MEDTEM KO JE BOBROVSKA DRUŽINA ZRLA V ČUDOVITE JASLICE IN SE VESELILA PRIHODA ODREŠENIKA.

Mavgli v novi džungli

Mavgli je naveličano posedal na veji ogromne mohve, nedaleč stran od brloga mame Rakše. Pogrešal je igranje ob Vejngangi. Tam je zelo rad čepel, saj je vedel, da bo tam najverjetneje srečal kakšnega prebivalca džungle, ki ga še ne pozna. Vse živali namreč pridejo k Vejngangi zato, da se odžejajo s svežo vodo. Spoznavanje novih prijateljev ga je še toliko bolj veselilo, odkar ga je Balu naučil raznovrstnih mojstrskih besed, s katerimi je lahko vsem povedal, da prihaja v miru in v želji po prijateljstvu.

Piše: državno vodstvo VV

Kljub vsemu pa je Hati pred nekaj dnevi, za večjo varnost vseh, prebivalcem džungle priporočil, naj se naslednjih nekaj lun ne družijo zunaj kroga svojega družinskega brloga, predvsem pa naj se od brloga ne oddaljujejo za več kot razdaljo 21 Kajinih repov. Še posebej je prepovedal zbiranje ob Vejngangi, ki je bila prej najbolj družaben kraj daleč naokrog. Za Mavglija je bil to velik izziv, saj je po navodilih Hatija obtičal v neposredni bližini brloga mame Rakše, ki je bila seveda glede na čase zelo zaskrbljena za zdravje svojih volčičev.

Kljub občutku domačnosti pa Mavgli ni mogel zatreti svoje človeške radovednosti. Njegov pogled je bil usmerjen daleč, v še ne raziskano, k novim prijateljem, k novim dogodivščinam z Balujem, Bagiro in ostalimi. Kljub jasnim pravilom Mavgli po nekaj dneh enostavno ni več zdržal. Potihem se je odplazil do drevesa na gozdnem robu, ki bi ga v naši džungli kaj hitro lahko zamenjali z javorjem. Vedel je, da je na tem drevesu Bagirova najljubša veja za poležavanje in razmislek. Kmalu ga je našel in še preden ga je uspel presenetiti, ga je Bagira blago ogovoril: »Živjo, Mali brat.« Mavgli je bil rahlo razočaran, ker se nikoli ne more neopazno približati Bagiri, a ob enem zelo vesel, da po nekaj dneh zopet vidi prijatelja. Nekoliko zadržan se je usedel za kakega pol Kajinega repa stran od Bagire. Bagira je opazil Mavglijevo zadrego. Nekoliko se mu je približal in začel: »Ponosen sem, da si se skoraj cel teden držal pravil in nisi zapustil območja svojega brloga. Ampak Mali brat, veš, kakšna je postava in zakaj je taka. In postava velja za vse prebivalce džungle. Kako bi se lahko odkupil?«

Mavgli je vedel, da ima Bagira prav, saj je postava jasna in vedel je, da je prekršil pravila. Zato je predlagal, da bo ta teden še eno noč preživel na straži in da bo mami Rakši pomagal pri skrbi za volčiče v brlogu. Bagiri se je odkupnina zdela primerna: »Dobro, dogovorjeno. Pridi, pospremil te bom nazaj.« Džungelski zrak je bil soparen. Bagira je začel: »Že nekaj dni tudi sam razmišljam o pomenu današnjega časa.« Mavgli mu je skočil v besedo in mu razlagal o vseh stvareh, ki so ga tako zelo motile. Razpredal je o tem, da se ne sme družiti s prijatelji, da skoraj ne sliši ptičjega petja, da je kopanje v Vejngangi prepovedano, ter da Bandarlogi itak ves čas kršijo pravila… Bagira ga je le mirno poslušal. Ko je Mavgli končal, je Bagira molčal in v tišini čakal, ko so Mavgliju v ušesih odzvanjale lastne besede.

Nato je rekel: »Mali brat, ali si opazil, da je ta čas lahko tudi čudovit? Spokojnost v džungli je lahko zelo blagoslovljen čas, če si le pripravljen opaziti majhne in čudovite stvari. Si opazil, da je v džungli po mnogih letih mogoče slišati veter, ki ziba krošnje? Prisluhni mu. Mar ni to lepši zvok od lomljenja vej in ruljenja divjih svinj?« Prišla sta do jase, s katere se je videl gozdni rob: »Si opazil, da so zacvetele čudovite orhideje tamle, na gozdnem robu, odkar to ni več glavna prometnica sambarjev, ki jih po navadi poteptajo? Rad bi ti povedal, da so pravila postavljena za dobro vseh in da niso nekaj, kar nas omejuje, ampak nekaj, kar potrebujemo, da obvarujemo najranljivejše prebivalce džungle.« Mavgli je začudeno opazoval novoti v džungli, ki jih prej res ni opazil. Nato je potožil: »Ampak, Bagira… To sedenje doma je tako drugačno od vsega tega, kar smo lahko počeli prej.« Bagira je razumevajoče odgovoril: »Prav imaš, to je res nekaj novega in kar precejšen izziv. Časi so drugačni, a to ne pomeni, da nimajo svojega čara in da ni potrebno iz vsakega dneva izkoristiti kar najbolje moreš.« Mavgli je uvidel preprostost, a pomemben pomen Bagirovih besed. Zaprl je oči, razmišljal o Bagirovih besedah in nekaj minut globoko dihal, da je lahko izpraznil svojo glavo vseh stvari, ki so mu bile težke in odvečne, vso jamranje, naveličanost in jezo, ki se je toliko časa nabirala. Želel si je pogledati na džunglo skozi Bagirove oči. Odločil se je, da bo zvečer pred spanjem Velikega Thaja prosil za pomoč, da bo lažje prenašal te trenutke.

Ko je odprl oči, ga je napolnil občutek miru, strmel je v čudovito rastlinje ob poti, na koži je občutil žarke sonca, ki so se prebili skozi krošnjo, slišal je veter, ki je zazibal višje veje drevesa. Iz krošnje je odpadlo nekaj drevesnih semen, ki so se vrtela in poplesovala v nežnem vetru. Mavgli je uvidel lepoto, o kateri je govoril Bagira, in se naučil, kako malo je potrebno za veselje. »Kako lepo je tukaj«, je izdavil. Bagira pa mu je odgovoril: »Kraj se ni spremenil, le ti si se ga naučil videti skozi bolj hvaležne in preproste oči. Kot recimo ta drevesna semena. Primi in ga vrzi, pa boš videl, kako lepo se vrti.« Prispela sta do meje 21 Kajinih repov okrog Rakšinega brloga. Bagira se je poslovil od Mavglija in mu rekel: »Če me boš potreboval za pogovor, kar zakliči moje mojstrske besede, pa bom prišel, se usedel na drugo stran grape, pa se bova pogovarjala.« Mavgli se je lotil delanja odkupnine za prekršeno postavo, hkrati pa je bil veliko bolj pomirjen po pogovoru z Bagiro.

Za mirno srce in vesel pogled so včasih dovolj malenkosti. Če so ti trenutni časi naporni, lahko tudi sam z nekaj vdihi izprazniš glavo, tako kot je to uspelo Mavgliju. Džungla ti pošilja preprost načrt, s katerim lahko izdelaš nekaj podobnega drevesnemu semenu, ki se je vrtel v vetru in Mavgliju polepšal dan. Najprej izreži vse črne črte. Vse dele, ki so ločeni z Rdečo črto, zapogni v eno stran, dele, ki so ločeni z zeleno, pa v drugo stran. Krilci na zgornji strani zapogni po prejšnjih navodilih, potem pa jih izravnaj nazaj navzgor, tako da bosta zapognjeni le za nekaj stopinj. Vrzi ga v zrak in se začudi lepoti preprostih stvari. :) Zvečer pred spanjem pa lahko sam/a ali s svojo družino zmoliš molitev volčiča oziroma volkuljice.

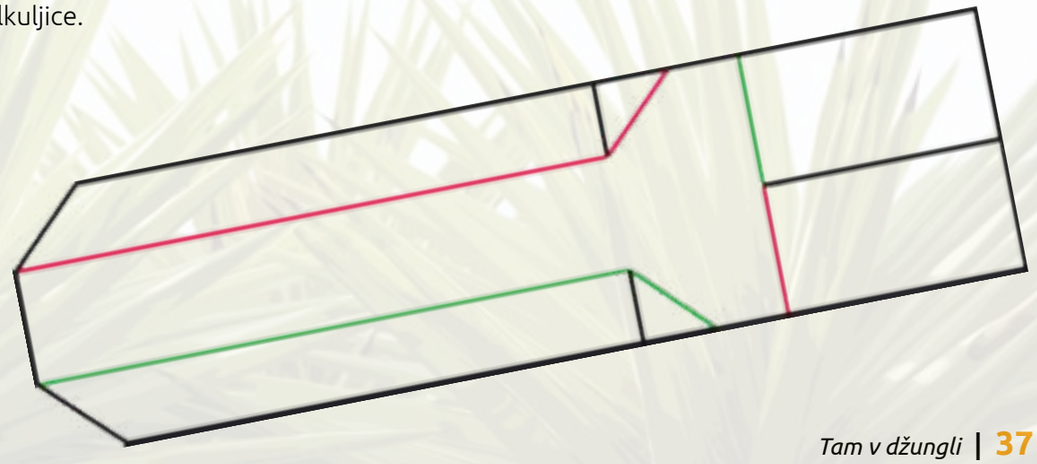

VEČERNA MOLITEV VOLKULJICE

Gospod, v tej večerni uri molim dobre volje,
daj mi moč, da bom delala
tudi jutri kar najbolje.
Nariši mi v sanjah,
da nikoli pozabila ne bom,
k čemu si me povabil, kakšna volkuljica naj bom.
Ko pomagam drugim naj se vedno vidi,
da pomagam tebi,
Bog moj dobrotljivi.
Gospod, imaš me rad,
zato prosim blagoslovi me,
da bom boljša volkuljica,
da nikoli ne pozabim te.

VEČERNA MOLITEV VOLČIČA

Gospod, v tej večerni uri molim dobre volje,
daj mi moč, da bom delal
tudi jutri kar najbolje.
Nariši mi v sanjah, da ne bom pozabil,
kakšen volčič naj bom,
k čemu si me povabil.
Ko pomagam drugim naj se vedno vidi,
da pomagam tebi, Bog moj dobrotljivi.
Blagoslovi me, Gospod,
ki me imaš tako rad,
da bom boljši volčič,
da bom v ljubezni bogat.

Narava, naša učiteljica

Ali kdaj razmišljaš o svojih učiteljih? Kdo je tvoj najljubši, kdo najbolj zabaven, in ali ti kateri povzroča nočne more? Eni so prijazni, drugi strogi, nekateri malce hecni, drugi pa tako stari, da so učili tudi naše starše. Ob besedi učitelj pa velikokrat spregledamo preostale osebe in dogodke, ki so nas česa naučili. Pa si prav tako zaslužijo to besedo, saj smo zaradi njih modrejši in izkušenejši. Je narava kaj drugačna? Se z opazovanjem jesenskega listja, poslušanja ptičjega petja in taljenja snega nič ne naučimo? Sama mislim, da se.

Piše: Katarina Novak, trop SOV,
Foto: Aljaž Munda, Rok Rakun

Raziskovalci in znanstveniki so z opazovanjem in posnemanjem narave naredili izume, ki nam olajšajo življenje. Tako znamo danes izdelati lepila, ki so jih zasnovali na podlagi opazovanj gekonov, na oblačilih in obutvi imamo ježke, ki posnemajo rastlinske »ježke« (tiste, zaradi katerih se plod rastline prime na žival ali oblačilo ter tako raznaša naokoli), pajkove mreže pa posnemajo pri snovanju visečih mostov ter padalskih vrvic.

Vendar pa nismo vsi raziskovalci. Za večino je dovolj, da lahko kupimo čevlje, ki jih ni treba zavezati, ali lepilo, ko kaj zlomimo, ter da se varno peljemo skozi most. Pa vendar lahko narava veliko nauči tudi nas posameznike. Na vprašanje, kaj te je narava naučila, sem dobila zelo različne odgovore. Ponižnosti, minljivosti, kako preživeti, povezanosti, prilagodljivosti v nepredvidljivih okoliščinah, sluzavosti polžev in žab ... Z opazovanjem narave lahko hitro opaziš, da ima vse v naravi svoj (velikokrat počasen) ritem, a je kljub temu vse narejeno. Kar ne pomeni, da lahko sobo pospravljamo 1 teden ali zamudimo rok za oddajo seminarske naloge. Pomeni le, da zaradi stalnega hitenja ne bomo prispeli hitreje na cilj. S preučevanjem narave kaj hitro ugotoviš, da ima vse svoj namen.

Tako kot je metuljeva borba iz kokona potrebna, da razvije močna krila, s katerimi lahko kasneje preleti tudi več sto kilometrov – tako smo tudi sami velikokrat pred težkimi preizkušnjami, ki nas utrdijo in pripravijo na tiste, ki še pridejo. In s sobivanjem z okoljem nas narava uči odgovornosti. Mi nekaj naredimo, narava odgovori s posledico. Če v gozdu odvržemo smeti, se lahko njihove kemikalije stekajo v podtalnico, posledica je nepitna voda. Če pretirano sekamo gozdove, narava odgovori s spremembo podnebja, mi pa se pritožujemo zaradi pretirano vročih poletij in mrzlih zim. V primeru, da pa naravo spoštujemo ter se v njej obnašamo kot gostje, nam nudi zavetje, hrano, zrak in vodo.

> *„Tako kot je metuljeva borba iz kokona potrebna, da razvije močna krila, s katerimi lahko kasneje preleti tudi več sto kilometrov – tako smo tudi mi velikokrat pred težkimi preizkušnjami.“*

Ne gre pa le za to, kaj nas lahko narava nauči (večino teh stvari lahko izveš tudi v knjigi, filmih ali na internetu). Gre bolj za to, kako te uči. Ko smo v naravi, se naše telo obnaša drugače, kot bi se v zaprtem prostoru, kot je učilnica ali umetno oblikovano igrišče. Že kot otroci smo v gozdu iznašli najbolj spontane igre. Brez avtoritete smo se naučili komunicirati in sodelovati med seboj. Ravno ta spontana igra nas je naredila manj obremenjene, razmišljali smo bolj svobodno oziroma manj v »kalupu«, nastajale pa so prave ustvarjalne mojstrovine.

Neraven teren gozda ter nepredvidljive situacije poskrbijo za boljši razvoj motoričnih sposobnosti in možganov, kar vpliva na izboljšano pozornost in koncentracijo. Danes je namreč že znano, da slabo razvit ravnotežnostni sistem pogojuje številne motnje pri otrocih in mladih. Pri dejavnostih v naravi pa za bonus dihamo svež zrak ter nas greje naravna sončna svetloba.

Seveda ne moremo nadomestiti šole z gozdom. Nekaj znanja pač moramo pridobiti za šolskimi klopmi. Vendar pa lahko to znanje lepo dopolnimo s praktičnim, izkustvenim učenjem v naravi. Ni boljše kot na lastne oči videti, kako pajek plete mrežo, pregledati sovin izbljuvek, da vidimo, kaj je sova preteklo noč jedla, in opazovati mlad žir, ki se postopoma razvija v mogočno bukev.

Zato se pojdi igrat v gozd, s prijatelji načrtuj izlet v naravo, za tek raje kot mestni beton izberi park, po napornem dnevu pa pojdi na sprehod na bližnji hrib ali v gozd. Pri tem pa naj te vodi zavest, da moramo naravo spoštovati, varovati in ohranjati, da bo lahko učila še tiste, ki pridejo na ta planet za nami.

ALI VEŠ?

JEŽ

Ko jeseni temperature padejo na 8-10°C, se ježi v naših gozdovih pripravijo na zimsko spanje ali hibernacijo. Da lahko daljše obdobje prespijo brez hrane, se jim njihov metabolizem zelo upočasni. Ali si vedel, da se ježem pri tem telesna temperatura spusti iz sicer običajnih 34 °C na le 4°C?

JESENSKO LISTJE

Ko se začnejo dnevi krajšati in temperatura zraka nižati, listje na drevesih začenja spreminjati svoje barve. Najbolj izrazite barve lahko opazimo tisto jesen, ki ima veliko sončnih dni in hladnih noči. Ali si vedel, da lahko v gozdu na 2000 m2 v eni jeseni odpade 1 tona listja?

MURNI

Si vedel, da številne žuželke dobro slišijo? Sicer nimajo ušes tako kot ljudje, imajo pa slušne organe. Murni imajo slušni organ razvit na sprednjih nogah. Z nizkimi frekvencami prepoznajo svoje partnerje, zaznavanje visokih frekvenc med letenjem pa jim omogoča izogibanje netopirjem, ki so njihovi plenilci.

.vzgajamo.

Skavti na daljavo

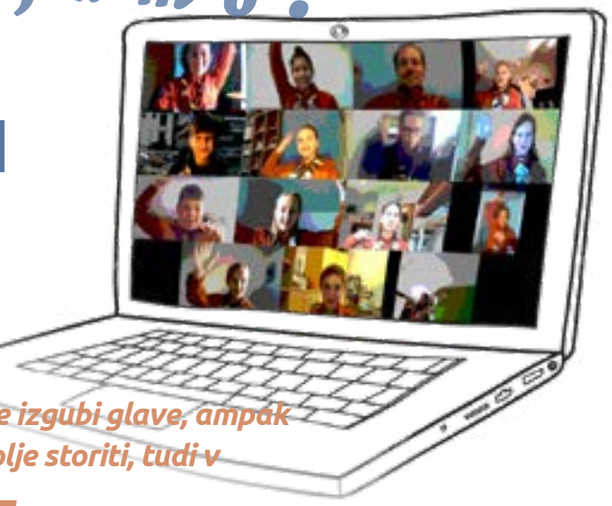

Preden sem se lotila pisanja tega članka, me je nagovorila tale misel:

Pomembno je, da skavt nikdar ne izgubi glave, ampak pomisli, kaj bi bilo v tistem trenutku najbolje storiti, tudi v najbolj nepričakovanih okoliščinah.

(SzF, 265)

Okoliščine, v katerih naše člane vzgajamo v trenutnem času, vsekakor niso najlažje. Doletele so nas okoliščine, ki jih nismo navajeni, in si jih tudi sama še lansko leto nikakor nisem predstavljala. Spomladi so nas zadele kot strela z jasnega in kar naenkrat nič več ni bilo »normalno.«

Piše: Patricija Gornjec, Radovedna bobrovka, Krško 1

Kako bomo zdaj izvedli srečanja? A to je to za letos? Kaj pa poletni tabor? Nam bo uspelo? Vsa ta vprašanja so me v tistem času, ko je trajala prva karantena, nenehno obremenjevala. Bilo mi je hudo. Želela sem si, da bi izvedli poletni tabor, da bi se še srečevali ob sobotnih dopoldnevih in da bi bilo, kot pravimo, vse po starem. Želela sem si, da naši volčiči odhodniki ne bi ostali brez zadnjega poletnega tabora, ki se ga vsi vsako leto tako neznansko veselimo.

Pravzaprav pa se je potem situacija do poletja umirila v taki meri, da smo se lahko skupaj odpravili na poletni tabor. Sicer smo se soočali z različnimi neznanimi situacijami, a smo vse izpeljali. In za to sem hvaležna. Neskončno hvaležna. A kot vsi vemo, se je situacija v jeseni zopet poslabšala. Kakorkoli pogledam, ni bilo najlažje, toda na trenutno situacijo smo bili bolj pripravljeni kot spomladi. No, vsekakor ne tako, kot bi bili pripravljeni na srečanja v živo, a smo se prilagodili. Našli smo pot. Takšno, ki nam omogoča, da se srečamo, čeprav preko spleta, da smo med seboj povezani – starši in še mnogo drugih.

Sama bi vsekakor raje videla, da bi se zopet srečevali, da bi skupaj odkrivali vse skrivnosti in čare naše džungle, se naučili kaj novega, okrepili odnose, si podarili tiste prave objeme in si v živo zaželeli dober lov. A situacija je takšna kot je in pomembno je, da vztrajamo pri svojem delu. Pomembno je, da tudi v tej situaciji znamo najti pot, da smo drug z drugim, da se med seboj znamo začutiti in da skavtski duh med nami živi tudi v tem času.

Letos nas je v krdelu Krško 1 doletela situacija, ko smo dober lov morali zaželeti zelo veliki generaciji odhodnikov. Generaciji, ki odhoda ni imela v živo, pač pa preko videoklica. Spomnim se, kako zelo sem tuhtala, kako bi lahko vse skupaj naredili čim bolj domače in prijetno za naše odhodnike. In veste kaj, najprej sem mislila, da bo to malce »čudno« in da sigurno ne bo niti približek tega, kar bi lahko izvedli v živo. No, na koncu pa je bilo prijetno. Domače in naše. V oči mi je stopilo tudi nekaj solz, ki so potrdile, da smo se potrudili in da tudi ti otroci, čeprav v trenutni situaciji, s seboj nesejo veliko znanja in prijetne spomine na pretekla leta, ki so jih preživeli v krdelu. In to je bilo dovolj. To je bil dokaz, da je Veliki Tha vedno z nami in blagoslovi vsako pot, za katero se odločimo. Vedno poskrbi, da smo skupaj, da smo povezani. In vsekakor ni manjkalo tudi skavtskega duha. Njihove besede ob odhodu bodo vedno, vedno odmevale v spomin na ta čas. A ne kot nekaj slabega, ampak kot priložnost, da smo vsi doživeli nekaj novega in je bilo, kljub situaciji, posebno.

Tudi zdaj, ko je drugačno »normalno,« se trudimo, da pripravimo čim bolj primerne aktivnosti, spletna srečanja in da ne pretiravamo. Trudimo se upoštevati vse dejavnike, ki trenutno vplivajo na družine, katerih otroci so naši člani. Nikakor jih ne želimo preveč obremenjevati, a se trudimo ohranjati skavtskega duha in pomen skavtstva v vsakdanjem življenju.

Veseli smo, ko se lahko – preko spleta – srečamo, malo poklepetamo in preverimo, kaj vse smo že opravili od izzivov, ki so jih naši volčiči in volkuljice dobili domov v zbirki »DŽUNGELSKE IZZIVALNICE.« Džunglo ohranjamo živo in že komaj čakamo, da se bomo lahko zopet družili v živo.

A vse skupaj nam ne bi uspelo, če nam ob strani ne bi stali starši naših volčičev in volkuljic. Vsa njihova pripravljenost je pomembna, da lahko dobro sodelujemo. Njihova odzivnost na e-maile, spodbudne misli, fleksibilnost in pripravljenost. Za to smo voditelji neverjetno hvaležni.

In tokrat bi rada z vami delila nekaj odzivov staršev. Le-te sem dobila po tem, ko smo z našimi odhodniki izvedli srečanje preko videoklica, kjer smo se poslovili. Ne le, da so se ga člani vestno in z veseljem udeležili, starši so bili nad idejo navdušeni in so nam poslali veliko spodbudnih misli že pred samo izvedbo.

In veste kaj, zares sem hvaležna. Hvaležna tudi za to pot, ki jo hodimo zdaj, pa nam je bila do pred kratkim neznana. Verjamem, da ima Veliki Tha za vse razlog in načrte. Za vsakega izmed nas. Ponosna sem na vsakega izmed vas, ki v tem času daje največ, kar lahko! In to je dovolj! To nas bo izoblikovalo. In če bomo znali po poti hoditi z Velikim Thajem ob strani, potem nam bo gotovo uspelo!

Bodite pripravljeni!

Hvala Vam, da ste se in se še vedno tako zelo trudite. Tudi mi starši smo se marsikaj naučili, spoznali nove pesmice, igre in nove izraze. Zelo smo ponosni na našega skavta in ta zasluga pripada vam.

Hvala vam!

Mama Barbara

Hvala, hvala za vse, resnično. Zelo ste pripomogli k njihovem odraščanju. Dali ste vse od sebe in še več. Saj se boste še videvali, upam, da kdaj tudi pri skavtskih srečanjih in pa seveda pri sv. maši, pa še kje.

Mama Suzana

Hvala tudi vsem vam, ki ste se trudili in vedno z dobro voljo ter zavzetostjo nesebično darovali svoj čas za naše otroke, ki v tem posebnem času potrebujejo veliko tovrstnih spodbud, druženja in zgleda.

Bodite blagoslovljeni!

Mami Renata

Draga Patricija / Akela,

Hvala lepa tudi tebi za ves trud in lepe besede. Katja te bo pogrešala in tudi vaša srečanja. Je bila kar malo solzna ob videoklicu. Škoda le, da zaradi trenutne situacije zaključka ni bilo možno izpeljati v živo. Upamo, da se še čimprej kje srečamo.

Vse lepo in dobro.

Mama Alenka

SKAVT, KAKO SI?

Skavtski način življenja kot varovalni dejavnik

RAZISKAVE kažejo, da imajo skavti v primerjavi s preostalo populacijo boljše duševno zdravje (Dibben C, Playford C, Mitchell R., 2017), (Hansen DM, Larson RW, Dworkin JB, 2003).

SPLETNI PORTAL SKAVT, KAKO SI?

V prvem valu epidemije se je **vzpostavil spletni portal** https://skavt-kako.si/
Pomaga mladim razumeti lastna občutja in svetuje, kako se z njimi konstruktivno soočati.
Primarna ciljna populacija so bili skavtski voditelji, (povprečna starost 24 let).

Uporabljen vprašalnik **DASS-21** (Lovibond, P.F. & Lovibond, S.H. 1995), ki meri stopnjo depresivnosti, anksioznosti in stresa.

DOSEGLI SMO

- **Skupno število udeležencev: 693**
- 600 Skavtov (od tega 257 aktivnih voditeljev), 82 ne Skavtov, 11 ni odgovorilo
- **Povprečna starost:** 21,9 let, najmlajši 10 let, najstarejši 77 let
- **Spol:** 209 moških, 468 žensk, 16 ni odgovorilo
- **Države:** večinoma Slovenija 625, EU 49 (največ Irska, Malta, Češka, itd.), svet 19 (Mehika, Pakistan, Ukrajina, itd.)

REZULTATI VPRAŠALNIKA DASS

izraženost	stres	anksioznost	depresija
zmerno do normalno	70 %	73 %	76 %
hudo ali zelo hudo	30 %	27 %	24 %

Na vprašanje, kako se počutijo v času reševanja vprašalnika, je:

1. 83% udeležencev odgovorilo, da so OK, 17% da jim je težko
2. Tisti, ki so se opredelili, da so ok, so **najpogosteje občutili:** dolgočasje, osamljenost, stres in anksioznost.
3. Tisti, ki so rekli, da jim je težko, so **najpogosteje občutili:** anksioznost, obup in izgubo smisla, stres in depresivnost.

PRILAGODITEV PROGRAMOV IN PODPORE ČLANOM NA PODLAGI REZULTATOV

- Psihološka podpora
- Programske predloge za delo z otroki in mladostniki
- Izobraževanja za prostovoljce
- Večji poudarek na duhovnem in osebnem spremljanju

IZZIVAJ UŽIVAJ!

DOBER TEK Slovenija

REPUBLIKA SLOVENIJA MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

LITERATURA

Hansen DM, Larson RW, Dworkin JB. What Adolescents Learn in Organized Youth Activities: A Survey of Self-Reported Developmental Experiences. Journal of the Research on Adolescence 2003; 13:25–55.

Dibben C, Playford C, Mitchell R. Being prepared: Guide and Scout participation, childhood social position and mental health at age 50—a prospective birth cohort study. J Epidemiol Community Health 2017;71:275-281.

Lovibond, P.F. & Lovibond, S.H. (1995). The structure of negative emotional states: Comparison of the Depression Anxiety Stress Scales (DASS) with the Beck Depression and Anxiety Inventories. Behaviour Research and Therapy, 33, 335-343.

Želiš izvedeti več?

Obišči portal **Skavt, kako si?** www.skavt-kako.si

ZDRUŽENJE SLOVENSKIH KATOLIŠKIH SKAVTINJ IN SKAVTOV THE SLOVENIAN CATHOLIC GIRL GUIDES AND BOY SCOUTS ASSOCIATION
Ulica Janeza Pavla II 10, SI-1000 Ljubljana, Slovenija T: +386 1 433 2130 M: +386 31 210 944 E: info@skavti.si W: www.skavti.si

Mamuti pomagali pri ustvarjanju okraskov za Vatikan

V letu 1991 smo skavtinje in skavti v Kamniku ponovno pričeli s svojim delovanjem. Naslednje leto smo bili potrjeni v steg, leta 2007 smo naš steg poimenovali Mamutov steg Kamnik 1. Začeli smo z majhnimi koraki, prvo skupino noviciat je štelo 17 članov, leta 1992 smo ustanovili četo, v letu 1996 dodali krdelo VV in septembra 2012 še najmlajšo starostno skupino, kolonijo BB. Skavtska rutka predstavlja naše krajevne značilnosti. Izbrali smo temnomodro podlago in na njen rob namestili dva trakova v barvah kamniške zastave. Temnomodra barva predstavlja modrost, h kateri težimo vse življenje, pa tudi iznajdljivost in opazovanje. Svetlo modra predstavlja trdnost, plemenitost in razumnost, bela pomeni čistost in poštenost skavtinj in skavtov.

Piše: Erika Klemenc, Ustvarjalna veverica, Kamnik 1

V stegu sodelujemo 103. člani v vseh starostnih skupinah (BB, VV, IV, NoPP in PP). V SKVO-ju se srečuje 17 voditeljev in dva DA-ja. Naša srečanja so prilagojena trenutnim razmeram, tako da v glavnini potekajo preko zoom-a. Ker pa je skavt iznajdljiv, skrbimo za dodatne aktivnosti.

Naši voditelji vej sporočajo:

- **BB (12 otrok):** »V stiku smo preko telefona in navadne pošte. BB dobivajo izzive, ki jih opravljajo znotraj družine. Po vsakem opravljenem hlodu pridejo v stik z enim od voditeljev. Voditelji skupaj z vevericami snemamo tudi video – beremo zgodbico.«

- **VV (20 otrok):** »Imamo redna srečanja (zoom). Preko telefona se individualno dogovarjamo za opravljanje plenov, dodatno VV po pošti pošiljamo material za izvedbo projektov; letos smo se odločili, da vsakoletno izdelovanje voščilnic namenimo razveselitvi starostnikov po Sloveniji.«

- **IV (32 mladih)**: »Po prvem zoom srečanju čete smo ugotovili, da je nemogoče kakovostno izpeljati srečanje, zato imamo sedaj zoom srečanja v manjših starostnih skupinah; spoznavamo osnove skavtstva; IV opravljajo izzive, ki so jih dobili po pošti. Opravljen izziv potem fotografirajo – prejeli smo super ideje za skavtski znak, izdelan iz naravnih materialov, naslednja naloga je izdelati adventni venček.«

- **NoPP (6 mladih):** »Posamezno hodimo na »skupne« sprehode in na cilju gradimo stolp iz kamenja. Imeli smo enodnevno jesenovanje in več skupnih aktivnosti preko zooma.«

- **PP (12 mladih):** »PP sami pripravljajo srečanja, so zelo iznajdljivi in dobro jim gre. Organizirali smo »skupno« posamično kolesarjenje po Kamniku in okolici. Trenutno je v polnem teku priprava na Luč miru iz Betlehema.«

V SKVO-ju pa poleg druženj z našimi skavti in skavtinjami opravljamo še razna administrativna dela (poročila, pristopne izjave, članarina, prijave,..), organizirali smo dve zbiralni akciji papirja, pristopili k projektom: Globalno učenje, IV izziv in voščila za starostnike.

V septembru smo prejeli povabilo dr. Sabine Šegula in Kamničana Petra Ribiča k sodelovanju pri izdelavi božičnih okraskov za Vatikan. Tako smo med jesenskimi počitnicami (tokrat štirinajstdnevnimi) v krogu svojih družin izdelovali okraske iz slame in oblancev. Naloga je bila videti lahka, a se je izkazalo, da je potrebno imeti spretne roke in veliko mero potrpežljivosti, da so bili na koncu okraski izdelani v skladu z navodili. Na koncu nam je uspelo izdelati **285 okraskov (zvezdic, snežink, angelčkov) iz slame in 110 srčkov iz oblancev**. Na aktivni praktični delavnici zoom smo izdelali še dva adventna venčka. Hvaležni smo, da smo tudi skavtinje in skavti smeli sodelovati pri tem medgeneracijskem projektu, ki predstavlja Slovenijo v svetu. Vse skupaj (več kot sedem ton težko in 30 metrov visoko smreko iz kočevskih gozdov, 42 slovenskih jelk in smrek, ročno izdelani drevesni okraski in adventni venčki) je skrbno zapakirano konec novembra šlo na pot do Vatikana in ko berete te vrstice je delo naših rok že na svojem mestu; okraski na smrečicah v Vatikanu in adventna venčka na mizah vatikanskih uradov.

Nekaj vtisov naših udeležencev v tem projektu:

Izdelovanje okraskov je bilo zame težko. (Jakob, 8 let)

zdelovanje okraskov je bilo zame nepozabno. (Anika, 10 let)

Meni se je zdelo izdelovanje zvezdic zelo zanimivo, ker smo bili z družino skupaj. (Nik, 10 let)

Meni se je zdelo izdelovanje zvezdic težko, ker je bilo treba močno zavezati, a hkrati si moral paziti, da se slamice ne uničijo. Na koncu so bili izdelki lepi. (Erik, 10 let)

Izdelovanje zvezdic mi je bilo zelo všeč, saj rada ustvarjam, in tudi božični čas mi je zelo všeč. Všeč mi je tudi to, da bodo krasile Vatikansko smrečico. (Iris, 11 let)

Dobro, odlično in zabavno. (Anže, 11 let)

Izdelovanje zvezdic se mi je zdelo poučno. Bilo je kar težko. (Brina Manja, 13 let)

Pogledala sem navodila in video in naredila 10 zvezdic iz slame. Prvič sem delala izdelke iz slame. (Klara, 14 let)

Ko sem izvedela, da bodo moji okraski krasili smrekico v Vatikanu, se mi je zdelo dobro in sem se potem odločila, da bom sodelovala pri tej akciji. (Eli, 14 let)

Ko sem slišala, da gredo moji okraski v Vatikan, sem bila zelo presenečena in vesela. Še bolj sem bila vesela, saj sem tudi jaz že bila v Vatikanu in vem, da je zelo lepo mesto in zdaj bo še bolj. (Ela, 11 let)

Sodelovanje pri akciji Izdelajmo okraske za Vatikan je bilo zanimivo. Na začetku je bilo malo težje, ampak po treh snežinkah je vse postalo veliko lažje. Vesela sem, da sem jih izdelovala, saj sem se s tem naučila nekaj novega. (Klara, 17 let)

Za konec še misel:

> ***Bodite zadovoljni s tem, kar vam je dano in napravite iz tega največ. Ne glejte mrke, temveč svetlo plat stvari.***
>
> ***-Robert Baden Powell***

10 Naše super kosilo, tabor BB, Vojsko, Škofije 1, **foto: Nataša Primožič**

11 Živahni pes in Ekskluzivna Zlatovranka, jesenska poroka stegov, Ankaran 1 in Postojna 1, **foto: Nastja in Nives Kovačec**

12 Seveda sem izvidnik!, IV srečanje, Krško, Krško 1, **foto: Jan Kuselj**

13 Ču-ču!, SV2, Brezovica, **foto: Domen Turk**

14 Razdalje ni, ker sva bila 4 dni skupno gospodinjstvo :), SV2, Brezovica, **foto: Domen Turk**

15 Je to pajek, je to volčič, morda pa je volčji pajek?, zaključek skavtskega leta VV, Pustolovski park Geoss, Prebold-Polzela 1, **foto: Mark Anton Ramšak**

16 Veselo krdelo po obljubah krasijo vijolične rutice, začetek skavtskega leta z obljubami, Breznica, Breznica 1, **foto: Rok Lužnik**

17 Klanovci na frišnem luftu, na poti do Triglava, tabor PP, Mali Triglav, Šentilj 1, **foto: Petra Marko**

18 Drzni si pustiti sled, zaradi katere bo naš svet lepši, kot je bil, SKVO načrtovanje skavtskega leta, koča na Zadnjem voglu, Ukanc, Prebold-Polzela 1, **foto: Valentina Sevčnikar**

19 Večerna idila, IV tabor, Podbukovje, Novo mesto 1, **foto: Klara Hrovat**

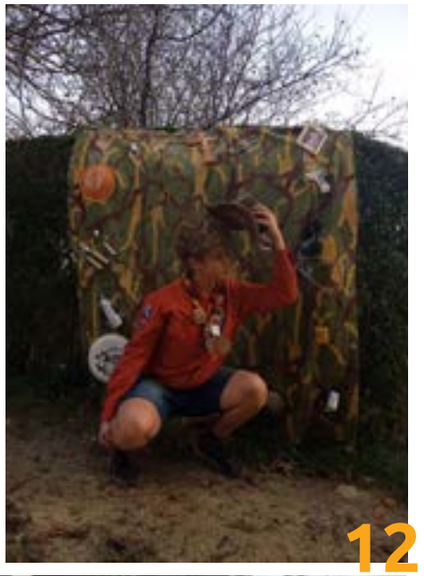

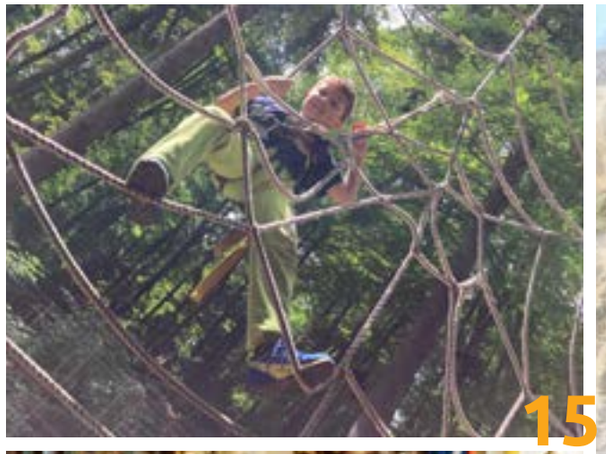

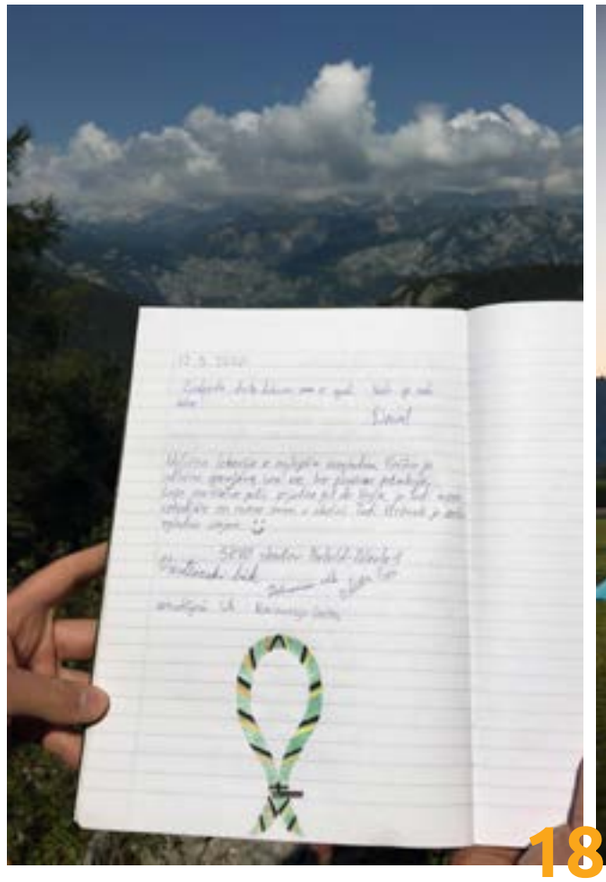

Skavti

skavti

Skavtinje.in.Skavti

skavti_slovenija

Skavti ZSKSS

Skavti